3MICT

Засідання восьме (Cepeda, 20 вересня 2017 року)

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції, виступи народних депутатів України	2
Заяви фракцій:	
«Об'єднання «Самопоміч» і Радикальної	
партії Олега Ляшка	16
«Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт»	17
Розгляд проекту Закону «Про внесення змін	
до Господарського процесуального кодексу	
України, Цивільного процесуального кодексу	
України, Кодексу адміністративного судочинства	
України та інших законодавчих актів»	18
Рорун толи појманној посотранјі	

Результати поіменної реєстрації

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ ВОСЬМЕ

Сесійний зал Верховної Ради України 20 вересня 2017 року, 10 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку! Прошу всіх народних депутатів заходити до залу і підготуватися до реєстрації.

Готові провести реєстрацію? Прошу народних депутатів зареєструватися.

У залі Верховної Ради зареєстровано 348 народних депутатів. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, відповідно до статті 25 Регламенту в середу ми маємо 30 хвилин на виступи народних депутатів. Наголошую: народних депутатів, не від фракцій. Усіх народних депутатів, які хочуть виступити із заявами, повідомленнями, прошу записатися.

Бригинець Олександр Михайлович.

Увімкніть мікрофон Гончаренка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Фракція «Блок Петра Порошенка». Шановні колеги! Я хочу привітати всіх громадян України і українських парламентаріїв з тими успіхами, яких домігся наш дипломатичний корпус на чолі з Президентом останніми днями під час зустрічей у Сполучених Штатах Америки. Виділення Україні 500 мільйонів доларів безповоротної фінансової військової допомоги від Америки — це величезний крок вперед, це наша величезна перемога, величезна допомога від дипломатичного фронту нашому фронту на сході, де наші хлопці захищають увесь світ від орди.

Ми всі розуміємо, що таке 500 мільйонів доларів. Це більше ніж 13 мільярдів гривень за нинішнім курсом. Це величезна сума грошей, які дуже допоможуть нашій армії. Але головне — психологічний ефект цього кроку, що засвідчує: Україна на сьогодні є одним з найбільших союзників Сполучених Штатів Америки, не рахуючи країн НАТО. Це означає, що для України буде відкрито шлях до отримання військової допомоги від Великої Британії, Франції, Канади, інших країн світу. Це означає, що весь світ демонструє Путіну, що Україна не одна і сама не залишиться, що вони поруч і допомагатимуть стримати спрямовану проти нас агресію. Ціна, яку платитиме Путін, якщо захоче продовжити агресію, буде надзвичайно великою. Це має його зупинити.

Водночас ми не збираємося використовувати цю зброю, а мова йде вже про летальну зброю, чого ми всі так довго прагнули, ми не збираємося використовувати цю зброю, щоб штурмувати Донецьк. Наша мета — повернути контроль над Донбасом і Кримом політикодипломатичним шляхом, але що сильнішою буде наша армія, то швидше це станеться.

Сьогодні Президент виступатиме на Генеральній Асамблеї ООН. Я прошу всіх підтримати український дипломатичний фронт, на якому багато в чому вирішується доля нашої держави. Упевнений, що сьогодні ми отримаємо дуже важливу для всіх перемогу. Вітаю всіх вас!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шипко передає слово Лабазюку. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавщина. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні виборці! Вкотре хочу порушити проблему, яка в контексті децентралізації надзвичайно важлива. Це питання передачі земель за межами населених пунктів місцевим громадам. Ми говоримо про це в парламенті майже три роки, але досі питання так і не вирішено.

Більше 40 народних депутатів — членів аграрного комітету і не тільки разом з представниками уряду, експертами в земельній сфері

розробили до другого читання законопроект № 4355. У ньому чітко виписано механізм передачі таких земель територіальним громадам. Вирішується також питання статусу земель колективної власності, яких налічується майже 1,5 мільйона гектарів, що нині обробляються в тіні.

I головне. Ми чітко виписали в законопроекті питання контролю за використанням земель, який наразі відсутній, адже сільгоспінспекцію ліквідовано і повноваження з контролю зависли в повітрі. За законом вони нікому не передані, а місцеві бюджети втрачають величезні кошти.

У мене низка звернень від полтавської, зіньківської, миргородської та інших громад щодо самозахоплення та нецільового використання земель. Законопроектом № 4355 пропонується передати громадам (підкреслюю: саме громадам) суттєві функції контролю за дотриманням земельного законодавства. Більше того, передати місцевим радам повноваження затверджувати нормативну грошову оцінку землі за межами населених пунктів, від чого залежать надходження до місцевих бюджетів. Хочу зазначити, що уряд підтримав цей законопроект.

Натомість у понеділок уряд зареєстрував у Верховній Раді новий законопроект на цю тему. Він дуже короткий — ідеться про передачу розпорядження землями за межами населених пунктів виключно об'єднаним громадам. Насправді з такою концепцією можна було б погодитися, але як це працюватиме на практиці без земельного контролю, без чіткого механізму встановлення меж громад? Підкреслюю: цього немає в урядовому законопроекті.

Питання колективної власності. Можу навести приклад із лісосмугами, які нищаться по всій країні. Землі під ними зависли в колективній власності та фактично не мають власника. Вирішення цього питання саме й запропоновано в законопроекті № 4355, яким передбачено механізм передачі цих земель у колективну власність.

Звертаюся до Прем'єр-міністра Володимира Гройсмана. Шановний Володимире Борисовичу, на мою думку, закон повинен працювати, щоб це відчували люди на місцях. А від законопроекту, який не вирішує озвучених мною питань, вважаю, суттєвого толку не

буде. Тому давайте працювати комплексно разом із членами аграрного комітету.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Соляр Володимир Миронович передає слово Ігорю Лапіну. Будь ласка, пане Ігоре.

ЛАПІН І.О., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 22, Волинська область, політична партія «Народний фронт»). Слава Україні! Шановні колеги! Переконаний, що кожен із нас, спостерігаючи за подіями в країні, розуміє одну річ: точку неповороту ми пройшли на Майдані. Це відповідальність кожного, але в першу чергу народних депутатів, міністрів, правоохоронців і суддів — усіх, хто у своїй професії уособлює владу, отримавши мандат довіри від українських громадян.

Цей парламент узяв на себе відповідальність за проведення реформ. Вони непрості, болючі, можливо, для когось незрозумілі, бо їх оцінять лише через кілька років. Але весь цей час нам треба тягти цю ношу непопулярності для впевненості, що люди і держава обрали правильний вектор. Реформи потрібні країні, яка пройшла точку неповороту.

Звертаю увагу на те, що протягом кількох останніх днів в Одесі сталися дві події, що сколихнули всю країну. На пожежі в таборі згоріли діти, а фігурантів масових заворушень 2 травня 2014 року виправдав суд. Щоправда під тиском громадськості декого знову взяли під варту, але такі різні події ілюструють життя нашої країни, наше ставлення до оточуючих. Поки кожен вважатиме, що всі безчинства, злочини, протиправні дії його оминуть, ми не маємо права сподіватися на краще майбутнє. Потрібно з цим боротися. Якщо ми здатні протистояти зовнішньому ворогу завдяки нашим Збройним Силам, то невже протиріччя всередині країни настільки нездоланні, невже ми не зможемо побороти їх, щоб не призвести до розколу держави?

Ми реформували правоохоронну систему і прокуратуру, але й надалі їх треба очищати від негідників і зрадників. Ми прийняли

освітню реформу, але її треба захистити від тих, кому наш напрям на українізацію дуже не подобається. На нас відповідальність за судову реформу. Добиваючись незалежності суддів, прийняття чесних правосудних рішень, ми розуміли, що цей шлях непростий, але Україна його пройде.

Мені, звичайно, відомо, що нічим не підкріплені популістські заяви з трибуни лунають надто переконливо. Але коли ми бачимо, що суди в державі часто-густо приймають рішення не за законом, а по праву грошей, ми повинні з цим боротися. Усі в державі повинні зрозуміти: покарання за всі злочини буде невідворотним. Силу права має держава. Я за це виступаю і наголошую, що нам усім потрібно навколо цього об'єднатися. Сила права має перемогти право сили, бо воно є лише в держави. Якщо сьогодні не сформуємо професійні й чесні суди, завтра захлинемося від самосудів і розправ. Реваншизм рветься вперед різними шляхами. Реваншистів не цікавить Україна, на яку вони дивляться лише як на територію. Нам треба захистити нашу державність. Реваншизм не пройде! Слава Україні! Ми переможемо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Лаврик передає слово для виступу Семенусі. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні українці! Днями український парламент розглядатиме чергову імітацію від уряду — так звану пенсійну реформу. Проаналізувавши документ до другого читання, доходиш висновку, що уряд має два завдання: виконати вимоги Міжнародного валютного фонду про скорочення фіскального розриву Пенсійного фонду України насамперед за рахунок підвищення пенсійного віку для окремих категорій громадян, і одноразово дати малу подачку людям. На цьому добрі новини закінчуються. Люди дуже просто охрестили цю реформу: раніше ми думали, як вижити на пенсію, а тепер будемо думати, як дожити до пенсії. Дуже часто цю псевдореформу нам подають під виглядом встановлення справедливості.

Я хочу поставити уряду кілька відвертих публічних запитань. Про яку справедливість ми можемо говорити, якщо пропонуємо для окремих категорій громадян, які не винні в тому, що працювали неофіційно в 90-х роках, фактично збільшити пенсійній вік до 65 років, коли середній вік життя чоловіків в Україні становить 64 — 66 років? Про яку справедливість ми говоримо, якщо не зупиняємо підвищення пенсійного віку для жінок до 60 років? Справді, в Європі люди виходять на пенсію в 63 — 67 років. Але тоді чи не було б справедливішим спочатку провести справжню медичну реформу, подовжити середній вік українців, а лише після того порушувати дискусію про підвищення пенсійного віку?

Я хочу, щоб мене почули всі українці. Про яку справедливість ми можемо говорити, якщо фактично для всіх нових пенсіонерів України з 1 січня 2018 року пенсії стануть на третину меншими, тому що уряд на три роки заморожує один з ключових показників для розрахунку пенсій — середню заробітну плату? Я вважаю, що уряд має припинити шантажувати парламент цією законодавчою ініціативою. Скасувати ганебний дискримінаційний податок для працюючих пенсіонерів ще в 2016 році — обов'язок уряду і парламенту. Переіндексувати пенсії уряд мав можливість і повинен був ще в 2016 році, для цього не потрібен закон.

Уряд має чесно визнати, що існуюча солідарна система — це братська могила для всіх пенсіонерів України. Навіть переформований Пенсійний фонд України. Змінивши кількість пенсіонерів України, діюча солідарна система не в змозі забезпечити не те, що мінімальну пенсію, а навіть мінімальний соціальний прожитковий мінімум. Це правда. Єдине справедливе і об'єктивне рішення — запровадження другого накопичувального рівня, який, у свою чергу, стимулюватиме розвиток третього — недержавної системи пенсійного забезпечення. Лише це дасть шанс (не факт, але шанс) майбутнім поколінням мати гідну пенсію в цій країні, а цій країні — мати майбутнє.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Андрій Іллєнко. Будь ласка.

ІЛЛЄНКО А.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 215, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Всеукраїнське об'єднання «Свобода», місто Київ. Шановні українці! Днями в місті Чорноморську Одеської області відбулася абсолютно безпрецедентна за своєю ганебністю подія. А саме: місцевий суд виніс виправдувальний вирок 20 колаборантам, сепаратистам, які 2 травня 2014 року в українській Одесі вчинили збройний заколот проти української держави і намагалися перетворити українську Одесу на криваву руїну «русского мира», яку нині ми спостерігаємо в окупованих Росією Донецьку і Луганську. Саме цей сценарій намагалися реалізувати 2 травня 2014 року в Одесі зі зброєю, убивствами українських патріотів на вулицях міста. Лише героїзм українських патріотів, усупереч діям так званих місцевих правоохоронців, які повністю були на боці сепаратистів і колаборантів, зупинили цей реваншистський план.

Місцевий, з дозволу сказати, «український» суд приймає рішення виправдати цих злочинців, убивць. Більше того, пише у вироку, що, мовляв, вони допомагали міліції забезпечувати громадський порядок. Виходить, що українські патріоти порушували цей громадський порядок, отже, наступний крок — переслідувати українських патріотів, що нинішня влада активно робить останніми роками.

Звичайно, цю ситуацію не можна залишати без уваги. Якщо центральна влада хоч на хвилинку відволічеться від захисту своїх корупційних схем, щоб захистити державність, реакція має бути швидкою і безжальною. Ми розуміємо, що цей реванш треба викорчовувати з корінням, інакше буде біда — він розростеться, завтра знову почнеться російська терористична діяльність на півдні, на сході України, теракти, спроби захопити владу. Треба усвідомити цю загрозу. Влада, на жаль, не бореться, а потурає цьому.

Я переконаний, що ми, українські патріоти, повинні захистити цілісність України, її незалежність. Я впевнений, що ми це зробимо, як і в 2014 році, зокрема в Одесі.

У мене складається враження, що нинішні події, пасивна реакція на них центральної влади — це реалізація якихось таємних Мінських домовленостей щодо амністії терористам. Це, очевидно, якийсь договорняк. Це призводить до того, що проблема стає масштабнішою.

Тільки жорстка реакція на прояви колабораціонізму і сепаратизму дасть можливість втримати ситуацію під контролем і забезпечити українську перемогу.

Слава України!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Довбенко передає слово для виступу Артуру Герасимову. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загально-державний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Я хочу вкотре привернути увагу всіх громадян України, колег, присутніх у цьому залі, до того, що відбувається. Давайте усвідомимо чітку позицію фракції «Блок Петра Порошенка». Ми за зміну судової системи, підвищення пенсій громадянам України. Але наразі в цьому залі ми бачимо спрямовану атаку на судову, пенсійну реформи. Я вважаю це неприпустимим.

Про що мова? Ключова мета судової реформи — змінити стару корумповану, зцементовану за часів Януковича, систему. Чи ϵ в нас дискусія щодо судової реформи? Так, але, вибачте, реальні дискусії — це добра справа, а коли відбувається технічне затягування процесу, що має на меті зірвати реформу — це зовсім інше.

Хочу навести приклад, як ми в цьому залі приймали реформу системи освіти. Чи були питання, що роз'єднували зал? Так, але представники всіх фракцій поставилися до цього конструктивно і, як ви знаєте, наприклад, щодо мовного питання було знайдено компроміс і проголосовано. На сьогодні ми всі пишаємося тим, як ми проголосували за реформу системи освіти. Я вважаю, що такою самою має бути позиція і щодо судової реформи, і щодо пенсійної.

Питання пенсійної реформи дуже просте. Ключова її мета — підвищення пенсій уже з жовтня. Той, хто атакує пенсійну реформу, домагається лише одного — щоб українські пенсіонери не отримали грошей. Я вважаю, що це опозиція не до влади, а до всієї України, особливо до наших пенсіонерів.

Закликаю всіх колег, представників усіх фракцій вести конструктивну роботу, а не, вибачте, технічно затягувати розгляд питань, щоб зірвати здійснення реформ.

Ще один важливий момент, на якому я хочу зосередити вашу увагу. Учора відбулося голосування щодо продовження роботи парламенту в середу, тобто сьогодні, до вичерпання питань порядку денного, розгляду всіх поправок до законопроекту, наприклад, про судову реформу. Як ви бачили, фракція «Блок Петра Порошенка» дала максимальну кількість голосів — більше 100, але деякі фракції чомусь просто не голосували.

Ви знаєте, дуже багато розмов, але я щиро вважаю, що питання, наприклад, скасування перерв чи продовження пленарного засідання мають об'єднувати зал. Давайте не забувати, що триває російська агресія. Ми маємо швидко приймати закони. У 90-ті роки деякі європейські країни мали по кілька років на впровадження реформ, а ми повинні робити це швидко.

Шановні колеги, закликаю всіх: якщо ми в цьому залі ставимо на голосування питання щодо продовження роботи парламенту чи скасування перерв, підтримуйте.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яценко передає слово для виступу Мусію. Будь ласка.

МУСІЙ О.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, самовисуванець). Доброго дня, шановні колеги! За дорученням і за вчорашнім рішенням Комітету з питань охорони здоров'я, який одноголосно підтримав акцію профспілок, що відбулася біля Верховної Ради, дозвольте зачитати вимоги до Кабінету Міністрів, Адміністрації Президента України, Міністерства охорони здоров'я України, Верховної Ради України.

Висловлюючи обурення несправедливими дискримінаційними підходами в оплаті праці та порушенням наших трудових прав, встановлених законодавством України, — невиплатою заробітної плати, допомоги на оздоровлення, скасуванням та обмеженням виплат, доплат і надбавок, переведенням на роботу на умовах неповного

робочого часу, відправленням у відпустки без збереження заробітної плати, скороченням персоналу, збільшенням навантаження, переведенням на строкові трудові договори (контракти), звуженням обсягу професійних пільг та гарантій, не погоджуючись із безсистемною науково та економічно необгрунтованою реформою системи охорони здоров'я, яка не відповідає Конституції та законодавству України, не передбачає необхідного фінансування для забезпечення конституційних прав громадян на безоплатну, якісну та доступну медичну допомогу, гідних умов та оплати праці працівників галузі, профспілка вимагає (під вимогою стоять підписи 100 тисяч медичних працівників):

призначити міністра охорони здоров'я України (з метою посилення відповідальності за діяльність галузі в умовах впровадження медичної реформи);

збільшити обсяг медичної субвенції на 2017 рік не менше ніж на 3,9 мільярда гривень для забезпечення своєчасної та в повному обсязі виплати заробітної плати працівникам закладів охорони здоров'я з урахуванням диференціації згідно з вимогами законодавства, виплати допомоги на оздоровлення, погашення заборгованості з виплати заробітної плати;

ліквідувати зрівнялівку в оплаті праці шляхом підвищення з 1 вересня 2017 року на два тарифних розряди Єдиної тарифної сітки посадових окладів лікарів, медичних сестер, у тому числі спеціалістів з вищою немедичною освітою, для забезпечення єдиних підходів в оплаті праці працівників бюджетної сфери;

встановити медичним працівникам державних і комунальних закладів охорони здоров'я надбавку за престижність праці;

забезпечити в повному обсязі видатки на оплату праці працівників державних установ Національної академії медичних наук України;

розпочати з вересня поточного року роботу примирної комісії з врегулювання колективного трудового спору між профспілкою і Кабінетом Міністрів, колективні переговори щодо укладення галузевої угоди на новий термін;

здійснювати реформу системи охорони здоров'я з дотриманням Конституції та законодавства України, з урахуванням позиції профспілки та думки медичної спільноти; не допустити руйнації та комерціалізації системи охорони здоров'я, зберегти кадровий потенціал галузі;

виконати рішення судів щодо скасування постанов Кабінету Міністрів з реорганізації Державної санітарно-епідеміологічної служби та скорочення ліжкового фонду.

Ці вимоги профспілки вчора повністю, одностайно підтримані рішенням комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Долженков передає слово для виступу Павлову. Будь ласка.

ПАВЛОВ К.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 31, Дніпропетровська область, самовисуванець). Шановні українці! Шановні колеги! У Кривому Розі, на жаль, через дії державних органів управління на державному підприємстві «Криворізька теплоцентраль» для половини міста цьогорічна зима може стати суцільною катастрофою. Виникла реальна загроза, що на початок опалювального сезону понад 2 тисячі будинків, 22 лікарні, 75 дитячих садків, 78 шкіл та військова частина Національної гвардії України можуть залишитися без тепла.

У кризовій ситуації Київ прийняв рішення про приватизацію підприємства, проти чого неодноразово виступало керівництво Кривого Рогу і міська рада. На підприємстві, підпорядкованому Фонду держмайна, уже п'ять разів змінювалися керівники. Жодна з кандидатур не була узгоджена з керівництвом міста. Крім того, на початок квітня Господарським судом Дніпропетровської області відкрито провадження у справі про банкрутство «Криворізької теплоцентралі». Позов про банкрутство подала дочірня компанія державного підприємства НАК «Нафтогаз України». Колеги, зрозумійте суть: у даному разі держава судиться з державним підприємством.

Усе це призвело до того, що діяльність підприємства, по суті, була паралізована. Через прогалини в законодавстві підприємство просто не може розрахуватися за енергоносії. Ситуацію ускладнюють також борги держави перед підприємствами по субсидіях і пільгах. Кожного дня, на жаль, вони зростають. Кривий Ріг недоотримав

з держбюджету майже 300 мільйонів гривень, з яких 90 мільйонів – саме «Криворізька теплоцентраль».

Хочу зазначити, що міський бюджет, бізнес і промисловість нашого міста боргів перед енергетиками не мають. Лише вчора ми з енергопостачальною організацією вирішили питання про підключення електроенергії державному підприємству. Фактично лише вчора почалося заповнення та випробування систем теплозабезпечення, але відкритим залишається питання забезпечення газом.

Для виведення з кризової ситуації державного підприємства керівництво Кривого Рогу розробило та направило в Київ зміни до законодавчої бази. Підготовлений пакет документів передано до Кабінету Міністрів України. Украй важливо внести ці поправки до початку опалювального сезону. Дуже хочеться вірити, що в Києві почують криворіжців і не залишать людей без тепла.

Що стосується комунального підприємства «Криворіжтепломережа», яким керує саме місто, технічна готовність до зими тут стовідсоткова, але місто не має технічних можливостей здійснити перепідключення об'єктів житлового фонду та соціальної сфери, які живляться від мереж теплоцентралей, до інших джерел теплопостачання.

Від імені колег — депутатів із Кривого Рогу, від імені мешканців промислового центру країни вимагаємо від органів державної влади негайно вжити заходів щодо відновлення стабільної роботи теплоцентралей, щоб у домівках криворіжців було тепло. Якщо найближчим часом ситуація докорінно не зміниться, то цієї зими половина жителів можуть опинитися в холодних квартирах, діти мерзнутимуть у школах, хворі в лікарнях. Сподіваюся на підтримку і розуміння (Оплески).

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пастух Тарас Тимофійович передає слово Руслану Сидоровичу.

СИДОРОВИЧ Р.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні українці! Шановні представники

правничої спільноти, зокрема в цьому залі, які уважно дивляться трансляцію наших засідань усі ці дні. Я хочу пояснити, що відбувається в парламенті протягом останніх двох тижнів. Розгляд процесуальних кодексів — це про кожного з вас. У древніх римлян була така приказка: *Ubi jus incertum, ibi nullum* — якщо закон нечіткий, його немає.

Процесуальні кодекси визначатимуть долю кожного українця, який шукатиме правди в суді, а їх шукає щороку від 10 до 15 мільйонів. Вдумайтеся в цю цифру: від 10 до 15 мільйонів українців щороку шукають правди в українських судах, але за цими кодексами вони її не знайдуть. Якщо ми не приведемо до цілісності, логічності, не покінчимо із правовим хаосом, ми ніколи не зможемо дати українцю шанс знайти там правду. Це саме та робота, яку провадять працюючі народні депутати. А як працюють народні депутати, хочу для прикладу навести кілька сухих цифр щодо вчорашнього голосування фракцій у відсотках: «Блок Петра Порошенка» — 30 відсотків, «Народний фронт» — 19 відсотків, «Опозиційний блок» — 13 відсотків, група «Партія «Відродження» — 8 відсотків, «Самопоміч» — 61 відсоток, «Батьківщина» — майже 38 відсотків, Радикальної партії Олега Ляшка — 2 відсотки, група «Воля народу» — 3,6 відсотка, позафракційні — 13 відсотків.

Це реальні результати участі у вчорашньому голосуванні щодо поправок, які вирішують вашу, громадяни, долю, які вам дають або не дають можливості в кінцевому результаті знайти правду в судах. Процесуальні кодекси — це визначальна доля всіх інших реформ, про які ми говоримо: пенсійної, медичної, енергетичної, зрештою, будьякої. Ефективні, справедливі суди — це те, що розірве ланцюг, замкнене коло не лише корупції, а й усіх неправильних процесів у суспільстві.

Шановні громадяни, слухайте, про що дискутується, аналізуйте, як голосує ваш депутат, і після цього робіть висновки на наступних виборах: кого підтримувати, які політичні сили, яких народних депутатів, і з ким ми будемо працювати завтра, яке суспільство і яку державу матимемо за результатами прийняття законів у наступні роки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Заключний виступ. Севрюков передає слово Барні. Запрошую до мікрофона.

БАРНА О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Слава Ісусу Христу! Шановні колеги! Український народ обрав нас для того, щоб ми служили йому. Ми давали присягу захищати інтереси нашої країни. Мені прикро спостерігати за тим, як деякі політикани перетворюють законодавчу діяльність на політичну боротьбу заради особистого піару, розхитуючи політичну та суспільну стабільність, ставлячи під загрозу нашу державність і незалежність. Мені прикро спостерігати, як останнім часом засідання Погоджувальної ради депутатських фракцій Верховної Ради щопонеділка перетворюються на так звану політичну боротьбу між керівниками партій, які приходять лише щоб покричати, побрехати, а потім втікають, не залишаючись навіть для того, щоб заслухати законодавчі ініціативи керівників комітетів їхніх же політичних фракцій.

Можу сказати з цього приводу таке. Я ще раз наголошую на неприпустимості цілковито свідомої деструктивної позиції та діяльності деяких фракцій, що перетворюється на популізм.

Судова реформа, яку ми проводимо, за яку голосуємо, покликана повернути людям віру у справедливість, щоб не було таких випадків, як у Чорноморську. Пенсійна реформа покликана повернути людям справедливі пенсії. Хто працював більше, той має і отримувати більшу пенсію. Треба повернути достаток, стабільність, тому що сам факт існування пенсій уже був під загрозою. Медична реформа покликана надавати належні медичні послуги громадянам, гарантувати невідкладну допомогу, зокрема малозабезпеченим, а не фінансувати ліжкомісия.

Колеги, ми можемо сперечатися, але наша мета має бути одна – перемога України у війні. Ми можемо різнитися за партійними поглядами, але мета в нас одна — добробут України. Там, де немає патріотизму і поміркованості, перемагає сепаратизм і біда. Там, де виграє популізм, завжди програє народ. Там, де немає єдності, завжди втрачається державність. Закликаю вас до єдності заради України і заради нашого народу.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Дякую. Час, відведений на виступи народних депутатів, вичер-пано.

До президії надійшла заява про оголошення перерви від двох фракцій — «Самопоміч» і Радикальної партії Олега Ляшка. Вони готові замінити перерву виступом.

Перед тим, як перейти до розгляду питань порядку денного, запрошую до виступу Олега Валерійовича Ляшка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія. Учора чотири години тривала зустріч нашої фракції з урядовою командою на чолі з міністром соціальної політики Андрієм Ревою. Ключове питання, яке ми обговорювали — пенсійна реформа. Я впевнений, що кожен із присутніх у цьому залі та кожен українець усвідомлює потребу здійснення пенсійної реформи, бо абсолютно неприпустимо, щоб люди, які тривалий час працювали, отримували мізерні пенсії. Вони достойно, чесно працювали, а потім вимушені жебрати по смітниках, щоб прожити, або чекати подачок від влади, щоб купити елементарну пачку ліків.

Команду Радикальної партії зовсім не влаштовує ця ситуація. Ми вбачаємо головну ідею пенсійної реформи в одному — підвищенні пенсій, щоб людина, яка достойно працювала, отримала достойну пенсію. Наша команда виставила уряду вимоги і пропозиції щодо пенсійної реформи.

Перша і ключова — підвищення заробітних плат. Отримуючи низьку зарплату, люди так само отримуватимуть низьку пенсію. Мінімальна зарплата на рівні 3700 гривень, запропонована урядом з нового 2018 року, нас ніяк не влаштовує, тому що на сьогодні середня зарплата по країні вища 7 тисяч гривень. За нормативами Міжнародної організації праці співвідношення між середньою і мінімальною зарплатою має бути від 40 до 60 відсотків. Тому мінімальна

зарплата в Україні має становити не менше 5 тисяч гривень. Це вимога команди Радикальної партії. Що вища зарплата – то вища пенсія.

Наступна. Підвищення прожиткового мінімуму. Уряд пропонує підвищити з 1 жовтня прожитковий мінімум на 5 відсотків, це 60 гривень у реальному вимірі. Інфляція цього року становить 11 відсотків, а підвищення прожиткового мінімуму, від якого нараховуються пенсії й інші виплати, — лише 5 відсотків. Підвищення зарплат, пенсій має випереджати зростання цін та інфляцію. Тому вимога команди Радикальної партії — підвищення прожиткового мінімуму щонайменше на 15 відсотків для того, щоб люди мали можливість отримати реальне підвищення зарплат і пенсій, яке не з'їдала б інфляція.

Далі. Ми вимагаємо враховувати у страховий стаж, який дає право на отримання пенсії, період навчання у вузах, тому що наразі він не враховується, і фактично п'ять років із цього стажу випадає.

Півмільйона людей, які не мають необхідного трудового стажу, щомісяця отримують 949 гривень пенсії. Ми вимагаємо підвищити їм пенсії до рівня прожиткового мінімуму, щоб замість 949 гривень вони отримували, як мінімум, 1,5 тисячі гривень на місяць.

Остання. Геть зрівнялівку, коли одні працювали, інші не працювали – а пенсію отримують однаково. Ми вимагаємо підвищити пенсії, індексувати їх для тих, хто має великий трудовий стаж.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є заява від фракцій «Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт». Запрошую до слова голову фракції «Народний фронт» Максима Бурбака.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Хочу привітати всіх із тим, що вчора, завдячуючи громадськості, НАБУ врешті-решт порушило справу про розслідування корупційних діянь Сергія Льовочкіна. Це треба вітати, тому що порушується дуже багато справ, створене нами НАБУ працює. На третій рік після перемоги Революції Гідності колишнього керівника Адміністрації Президента, який уже живе

в Ростові чи Москві, чи бозна-де, буде притягнуто до відповідальності та розслідувано всі його діяння.

Хочу нагадати, що це та людина, яка підписувала подання на Захарченка — колишнього міністра внутрішніх справ, на всю ту російську агентуру, яка працювала в органах державної влади. Він особисто підписував подання про присвоєння чергових звань військовим. Упевнений, що роботи в НАБУ із цим типажем буде дуже багато, але турбує одне питання: чому це зайняло три роки і потребувало впливу громадськості?

Ми чуємо в сьогоднішніх виступах колег по опозиції, що ці кодекси треба розглядати ретельно. Правильно, але не ховайтеся за процедурою. Ви перетворили це на фарс. Не зволікайте з часом, тому що в нас цього тижня є ще одне надважливе завдання — прийняття пенсійної реформи. Цього чекають 9 мільйонів пенсіонерів, які з 1 жовтня мають отримати суттєве підвищення пенсій. Я хочу, щоб ви публічно пояснили 9 мільйонам пенсіонерів, чому з 1 жовтня із вашої вини вони можуть не отримати підвищених пенсій.

Шановні колеги, звертаюся до всіх: давайте працювати і сьогодні, і завтра, розглянемо поправки до кодексів. Пане Голово, я вважаю, що треба розглянути нашу пропозицію працювати і вночі, ми це можемо, для того, щоб прийняти кодекси і розпочати розгляд пенсійної реформи.

Шановні колеги, ще раз звертаюся до відповідальних народних депутатів у цьому залі: від нас залежить реформування країни, розбудова європейської незалежної держави Україна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного. Запрошую на трибуну голову комітету Руслана Князевича. Якщо не буде заперечень у залі, в мене буде прохання протягом розгляду інколи дозволяти Руслану на робочому місці проводити обговорення.

Нагадаю: ми зупинилися на поправці 225. Запрошую до слова автора поправки.

Руслан Сидорович. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Там ϵ наша поправка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 226. Не наполягає.

Поправка 227. Не наполягає.

Поправка 227. Крулько.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний Голово Верховної Ради! Шановні колеги і, головне, українці! Спочатку хочу пояснити: фракція «Батьківщина» як боролася, так і продовжуватиме послідовно відстоювати кожну поправку в цих кодексах, щоб показати, наскільки недосконалий документ внесено на розгляд Верховної Ради з маніпуляціями — збили всі кодекси в один документ, чим порушили Регламент Верховної Ради.

Скажу більше: якщо кожна наша поправка і боротьба за неї принесе конкретні результати, щоб захистити права людей, ми будемо це робити. Я нагадаю вам Закон «Про освіту». Саме поправками ми змогли підвищити реальні зарплати вчителям до трьох мінімальних заробітних плат. Якщо розгляд протягом усього дня вартував підвищення заробітних плат для вчителів, то це треба було зробити, ми були праві. Тому наберіться терпіння, працюємо за Регламентом Верховної Ради. Дану поправку прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановний народний депутате, я хочу наголосити, що ви тричі згадали Регламент. Відповідно до Регламенту слово для виступу береться виключно для обговорення поправки, обґрунтування її суті. Закликаючи дотримуватися Регламенту, треба самому дотримуватися Регламенту. Дякую.

Наступна поправка 228. Не наполягає.

Добре, я ставлю на голосування поправку 227. Хто наполягає, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 58$.

Рішення не прийнято.

Поправка 230. Не наполягає. Поправка 232. Не наполягає. Поправка 233. Не наполягає. Яка, Іване?

КРУЛЬКО І.І. Поправка 232.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 232 Крулька.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Щодо цієї поправки, ми пропонуємо доповнити її після слів «інших учасників судового процесу» словами «або іншою близькою особою без ступеня споріднення». Чому? Тому що, якщо є конфлікт інтересів і суддя повинен взяти відвід, то це не обов'язково можуть бути близькі родичі. Бувають випадки, коли є близькі особи, які не мають ступеня споріднення, але зрозуміло, що участь цього судді в судовому процесі може викликати конфлікт інтересів, а відтак рішення, яке цей суддя приймає, може бути поставлено під сумнів. Тому я прошу, колеги, підтримати цю поправку і врахувати формулювання, запропоноване фракцією «Батьківщина»: «або іншою близькою особою без ступеня споріднення».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 232. Хто підтримує, прошу проголосувати.

((3a)) - 59.

Рішення не прийнято.

Поправка 234 Євтушка.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Насправді, пане Голово і пане голово комітету, вчора ми вказували на те, що в даному документі дуже багато русизмів, на що були спрямовані поправки фракцій «Батьківщина» та «Самопоміч». Сьогодні ми також констатуємо це, тому продовжуємо роботу.

Я пропоную даною поправкою в частині першій статті 37 пункт 3 доповнити словами «або наявний будь-який інший конфлікт інтересів». Дуже багато нині трапляється, особливо на низових рівнях у місцевих радах, моментів, коли наявний конфлікт інтересів. Для них це нове явище, вони мають чітко розуміти, де є конфлікт інтересів, щоб не було корупційних дій, дерибану землі в місцевих радах, тому що ми спостерігаємо це щоденно. Прошу поставити дану поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 234. Прошу проголосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 63$.

Рішення не прийнято.

Поправка 235. Не наполягає.

Поправка 236. Не наполягає.

Поправка 238. Не наполягає.

Яка поправка? Поправка 239. Будь ласка, я ж до неї ще не дійшов. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ № 183, Херсонська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановні колеги, українці! Приймаються дуже важливі документи, за якими житиме Україна. Зараз чиниться тиск на «Батьківщину», яка намагається виправити законопроекти, прийняття яких погіршить судочинство в Україні. Пояснюють це тим, що не буде прийнято пенсійну реформу. Це все намагання протягти закони, що шкодитимуть Україні. Нічого не заважає владі осучаснити пенсії. Це не просто її право, це її обов'язок.

Щодо поправки. Кодекс містить потенційну тупикову ситуацію: якщо справу в суді касаційної інстанції буде розглянуто Великою Палатою Верховного Суду, а згодом сторона виграє Європейський суд і подасть заяву про повторний перегляд справи, її нікому буде переглянути, оскільки в кодексі виписано, що суддя, який брав участь у касаційному розгляді справи, не зможе переглядати справу. У нашій поправці пропонується дозволити це робити, бо інакше просто не розглядатимуться...

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

((3a)) - 61.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 247. Крулько. Євтушок. Не наполягаєте? Народний депутат Євтушок.

Яка поправка?

ЄВТУШОК С.М. Поправка 247.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу.

ЄВТУШОК С.М. Дякую, пані головуюча. Я пропоную даною поправкою частину третю статті 40 викласти в такій редакції: «Відвід повинен бути вмотивованим і може бути заявленим до відкриття провадження у справі або на підготовчому засіданні, або на початку першого судового засідання, якщо справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження. Самовідвід може бути заявлений до відкриття провадження у справі або не пізніше початку підготовчого засідання, або першого судового засідання, якщо справа розглядається в порядку наказного або спрощеного позовного провадження». Прошу дану поправку поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

((3a)) - 51.

Рішення не прийнято.

Поправка 249. Народний депутат Івченко. Прошу.

ІВЧЕНКО В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, питання стосується відводу і повторного звернення

в суд про відвід, коли суд залишає таку заяву без розгляду. Ми пропонуємо: якщо заявник не надає нових доказів. Тобто якщо заявник надає докази, суд може повторно розглянути заяву про відвід. А взагалі, колеги, хочу сказати, що не лише парламентські фракції опозиції борються за чесне судочинство, а й позапарламентські сили, експерти, зокрема судові.

Хочу наголосити, що відповідно до норм даного законопроекту свідок не має можливості брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції. В адміністративному судочинстві суд отримує можливість перекласти обов'язок доказування порушення прав на позивача — громадянина. В адміністративному судочинстві буде заборонено забезпечувати позов шляхом зупинення рішень суб'єктів владних повноважень. Даний законопроект не відповідає вимогам, які ми ставили під час Революції Гідності.

ГОЛОВУЮЧА. Наполягаєте? Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 55$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 255. Наполягаєте? Народний депутат Івченко. Прошу.

ІВЧЕНКО В.Є. Дякую. Дана поправка також стосується зловживання правом на відвід та безпідставний відвід. У ній ідеться про те, що суддя може робити відвід без надання нових доказів. Водночас хочу повернутися до тих зауважень, які нам сьогодні розіслали електронною поштою експерти Реанімаційного пакету реформ. А саме: легалізується розгляд справ у суді, коли з вини суду учасник справи своєчасно не отримав повідомлення.

У кримінальному процесі сторони провадження, зокрема сторона захисту, позбавляється права самостійно обирати і залучати судового експерта, а строк досудового розслідування відраховуватиметься з моменту реєстрації інформації в Єдиному реєстрі досудових розслідувань. Хочу привернути увагу суспільства і українців до того, що саме опозиційні сили і фракції борються за чесне судочинство, за таке судочинство, до якого хочуть звертатися люди.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

((3a)) - 58.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 267. Наполягаєте? Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, нова процедура відводу створює передумови для масових зривів судових засідань. Якщо особа заявить відвід судді на початку засідання, то провадження буде зупинено, а справу направлено іншому судді для розгляду та відводу. Навіть якщо відвід буде відхилено, розгляд справи вже буде зірвано. А якщо в суд викликаються експерти?

Пропонується зазначити, що якщо особа заявляє відвід без зазначення встановлених кодексом сторін, то її розглядає той склад суду, якому відвід заявлено, як це робиться зараз. А якщо особа заявила відвід завчасно, то його розглядає інший суддя, щоб не зірвати вже призначене засідання. Таким чином, буде не лише забезпечено неупереджений розгляд відводів, а й унеможливлено зловживання цим правом. Прошу поставити мою поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую і прошу голосувати.

(3a) - 56.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 268. Наполягаєте?

Поправка 276. Не наполягають? Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Ви бачите, як у цьому залі наполегливо намагаються під загрозою непідвищення пенсій, ненаведення порядку в медичній галузі протягнути закони, які, на наше переконання, створять умови для можливих майбутніх фальсифікацій людьми при владі в судах у господарських справах, на виборах. Порошенко створює окрему палату, що дасть йому можливість приймати будь-які рішення, пов'язані з виборчим процесом. Уявіть собі, навіть пенсіонерів взяли в заручники, погрожуючи не підвищувати пенсій, доки не приймуть ці недолугі зміни до кодексів. Навіть медиків і хворих людей беруть у заручники.

Ми наголошуємо на тому, що осучаснити пенсії — це не лише право, а й обов'язок влади. Підвищити пенсії можна без будь-яких змін.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Від комітету, 1 хвилина. Прошу.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Я зумисно взяв слово, тому що з таким апломбом щойно виступав народний депутат! Хочу процитувати, у чому суть поправки. Вдумайтеся: «У справах окремого провадження учасниками справи є заявники (увага!), інші заінтересовані особи». Що пропонується після такого спічу? «У справах окремого провадження учасниками справи є заявники...», а замість коми: та інші учасники справи. Це, насправді, суть ваших поправок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

((3a)) - 39.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 290. Народний депутат Крулько. Прошу.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Справді, ця поправка редакційна, але чому ми внесли поправку такого характеру? Тому що ми дуже детально опрацювали ці кодекси. Є купа поправок по суті, але є й технічні поправки. Це свідчить про те, що кодекси виписані безграмотно, з недотриманням норм граматики української мови. Ми змушені виправляти граматичні помилки в цих кодексах, вносячи, зокрема, й такі поправки, про які говорив колега.

Щодо даної поправки. Зверніть увагу на пункт 6: «користуватися іншими, визначеними законом, процесуальними правами». Запитання: яким законом? Я пропоную в цій поправці чітко виписати: «цим Кодексом», тому що всі права процесуального характеру передбачені саме цим кодексом, а не якимось віртуальним законом. Ця поправка

точна, вона саме й показує, скільки технічних прогалин у цих кодексах, внесених на розгляд парламенту. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 44$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 291. Не полягаєте.

Поправка 293. Народний депутат Одарченко. Прошу.

Спочатку народний депутат Крулько. Поправка 291.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, зверніть увагу, що прийнято за наслідками розгляду в першому читанні та що, власне, підтримав комітет.

Пункт 4 частини другої: «подавати всі наявні в них докази в порядку та у строки, встановлені законом або судом, не приховувати докази». Що означає «не приховувати докази» хтось мені може пояснити? Є дві сторони в цивільному процесі, кожна має право подавати ті докази, які вважає за потрібне, щоб обґрунтувати свою позицію. Можна пояснити зобов'язуючу норму в Цивільному процесуальному кодексі «не приховувати докази»?

Безумовно, ми внесли поправку, щоб усунути цю недолугість, вилучивши слова «не приховувати докази», тому що це право сторони подати докази чи ні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 52$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 293. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановна головуюча! У мене вимога і прохання зобов'язати доповідача відповідати по суті поправок. Його емоційні репліки не стосуються законопроекту. Його обов'язок — не стояти красиво на трибуні, а пояснювати людям суть поправок.

Моя поправка 293 стосується такого. У кодексі пропонується запровадити відповідальність за введення суду в оману. Ми пропонуємо зазначити, що така відповідальність наступає лише за навмисне введення суду в оману, в іншому разі виходить, що особа може добросовісно помилятися щодо певних обставин, але все одно буде притягнута до відповідальності. У нас свідок несе відповідальність лише за завідомо неправдиві свідчення. Ви пропонуєте карати сторони у справі навіть за те, що вони добросовісно помилялися, коли розповідали суду свою версію подій. Я прошу відповідати по суті поправок, це обов'язок доповідача.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу, 1 хвилина від комітету.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Суть поправки: додається слово «навмисне» введення в оману. Ну, яке ще може бути, крім навмисного, введення в оману? Ви почитайте, будь ласка, тлумачні словники і зрозумієте суть вислову «введення в оману». Щодо помилковості, про яку ви кажете, читайте кодекс в інших частинах. Там про це сказано.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 49$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 294. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, обов'язок казати суду правду вступає в конфлікт з обов'язком адвоката зберігати таємницю клієнта. Коли клієнт розповідає адвокату всю правду про свою справу, він сподівається на конфіденційність. Але якщо суд матиме право вимагати від адвоката розповісти все, що йому повідомив клієнт, адвокатська таємниця просто зникне, а разом з нею гарантоване право на отримання правової допомоги. Тому пропонується зазначити, що адвокат не зобов'язаний відповідати суду на запитання, якщо такі відповіді призведуть до порушення інтересів клієнта і не буде збережено адвокатську таємницю. Адвокат не має права брехати, але й розповідати те, що йому довірили на умовах конфіденційності, також не повинен.

Прошу поставити мою поправку на голосування і підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Від комітету 1 хвилина. Будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я прошу не маніпулювали залом за допомогою цих термінів. Ніхто не зобов'язує адвоката оприлюднювати конфіденційні відомості довірителя в суді. Не про це йдеться, а про те, що адвокат від імені свого клієнта не може свідомо вводити суд в оману. За це адвокат також має нести відповідальність. Ця норма є превентивною в усіх країнах світу.

Давайте не ставати на бік адвокатів, які дуже не зацікавлені, щоб ця норма з'явилася. Я розумію, що ϵ лобісти, зокрема у вашій фракції, які дуже цього добиваються. Цього не буде.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a \rangle\rangle - 48$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 295. Народний депутат Крулько. Прошу.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Ми знову спілкуємося з приводу дефініції, яка з'являється в Цивільному процесуальному кодексі, про запровадження відповідальності за введення суду в оману. До речі, незрозуміло, що вважати введенням суду в оману.

Дві сторони в цивільному процесі надають свої докази, які можна оцінити суб'єктивно, і можна сказати, що саме цей доказ чи це пояснення є введенням суду в оману, таким чином одну зі сторін притягувати до відповідальності та вчиняти на неї тиск.

Безумовно, такі норми в цивільний процес не можна вводити. Саме тому поправкою 295 я пропоную взагалі частину четверту виключити з Цивільного процесуального кодексу. Прошу колег підтримати. Давайте подивимося правді в очі, на що ми перетворюємо процес в українських судах. Він і без того недосконалий, а ми взагалі хочемо його знищити.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 40$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 299. Народний депутат Сидорович. Прошу.

СИДОРОВИЧ Р.М. Шановні колеги! Ми розглядаємо законопроект про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу. Я звертаюся до громадян, які дивляться трансляцію. Цивільний процес — це про звичайних, пересічних громадян, бабусь, дідусів, про сімейні, житлові, земельні справи тощо.

Учора ми успішно угробили господарський процес. Сподіваюся, що цивільний процес ми не угробимо. Про що йдеться? У поправках 299 та 300 приводиться до здорового глузду таке поняття, як «скріплювати». Документи не скріплюються, а посвідчуються. У нотаріальному законодавстві виписано, що договір і копія документа посвідчуються. Скріпити документи можна лише степлером, але ж ніяк не печаткою і не підписом. Отже, треба замінити у відповідних відмінках слово «скріплюються» словом «посвідчуються». Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 78$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 300. Народний депутат Сидорович.

СИДОРОВИЧ Р.М. Прошу підтримати поправку 300, у якій знову ж таки йдеться про абзац другий частини восьмої: слово «скріплюються» замінити словом «посвідчуються». Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу підтримати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 80$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 304. Народний депутат Крулько. Прошу.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, подивіться, як називається стаття: «Неприпустимість зловживання процесуальними правами». Я пропоную цією поправкою взагалі статтю виключити. Це все одно, що ми запровадили б відповідальність за те, що народні депутати, вперше розглядаючи кодекс за Регламентом, користуються своїми регламентними правами, і сказали б: ви зловживаєте своїми правами і понесете відповідальність.

Те саме хочуть зараз зробити щодо Цивільного процесуального кодексу. Скажіть, будь ласка, де тут логіка? Якщо особа використовує права, надані їй кодексом, щоб захистити свою правову позицію чи позицію свого клієнта, де тут зловживання правами? Як можна за такі речі притягати особу до відповідальності?

Ми хочемо побудувати диктаторський суд, де всі мають стояти по струнці, де нічого не можна буде довести, надати свої докази, а можна буде лише діяти в той спосіб, що буде вигідний судді. Це не процес. У процесі треба забезпечувати принцип змагальності, тому підтримайте дану поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Від комітету 1 хвилина. Прошу.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я хочу, щоб ми не маніпулювали. Прочитайте, про що йдеться. Чітко виписано підстави, щоб суд відреагував, і не в Кримінальному кодексі, а в межах цього кодексу, в разі, якщо подається скарга на судове рішення, що не підлягає оскарженню, зумисно з порушенням юрисдикції, або зумисно одразу кілька позовів. Ви знаєте, як це робиться — доти, доки не випаде на того суддю, з яким хочуть домовитися. Усі ці норми є у відповідних кодексах, нічого нового ми не видумуємо. Але вилучити їх означатиме, що ми дозволимо вчиняти такі неприпустимі, ганебні дії. Може в цьому суть ваших поправок?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 47$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 305. Народний депутат Сидорович. Прошу.

СИДОРОВИЧ Р.М. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Хочу звернутися до тих громадян, які дивляться трансляцію, і нагадати вислів, насправді відомий усім: «Стратити не можна помилувати». Де поставити кому? У цьому суть нашої роботи — розставляти коми. Визначення, які ми вживаємо, — це ваші долі в судах.

Про що йдеться у поправці 305? У статті 44 пропонується замінити слова «Учасники судового процесу» словами «Учасники справи». Чому? Тому що норми цієї статті повинні поширюватися абсолютно на всіх учасників судової справи — не лише на тих, хто безпосередньо бере участь у самому судовому процесі, а й на тих осіб, які навколо судового процесу. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 53$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 310. Не наполягаєте.

Поправка 313. Не наполягаєте.

Поправка 316. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Ми розглядаємо статтю про неприпустимість зловживання процесуальними правами. Колеги правильно сказали, що влада хоче протягнути кодекс і перетворити суд на дишло: куди повернеш, туди й вийшло.

Я хочу послатися на висновки Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради і опонувати людині, яка стоїть на трибуні. Головне юридичне управління пише, що статтею 45 цього законопроекту передбачено положення щодо неприпустимості зловживання процесуальними правами, а також передбачено, що за зловживання правами учасниками судового процесу суд може застосувати до них відповідні заходи, передбачені Цивільним процесуальним кодексом. На наш погляд, пише Головне юридичне управління, розмиті повноваження суду можуть призвести до порушення права на справедливий суд, право на який передбачено статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Ваша мета — порушувати права людини.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 47$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 324. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Є простий спосіб уникнення автоматизованого розподілу справи. Подається кілька однакових позовів без сплати судового збору, потім, якщо позов потрапив

на зручного суддю, судовий збір сплачується, а інші залишаються без розгляду. Пропонується передбачити, що в разі виявлення таких дій будь-яка сторона має право подати клопотання про передачу справи тому судді, на якого була розподілена перша із однакових позовних заяв. Таким чином, автоматизований розподіл справ буде справжнім. На нього буде значно важче вплинути.

Ми наполягаємо, щоб було чітко зафіксовано автоматизований розподіл справ і усунуто будь-які моменти зловживання ним. Хочу нагадати, що Юлія Тимошенко, Юрій Віталійович Луценко були засуджені тими суддями, які через сфальсифікований авторозподіл...

ГОЛОВУЮЧА. Від комітету 1 хвилина. Прошу.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Це ще одне свідчення того, що ми навіть не розуміємо, про що йдеться. Попередній промовець сказав, що треба виключити статтю, щоб не зловживали процесуальними правами, зокрема через подання позовів доти, доки не випаде на потрібного суддю. У наступному виступі він каже, що якщо таке відбудеться, то обов'язково треба за це карати. Ви визначтеся! Це якась політична шизофренія в одній голові.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 42$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 329. Не наполягаєте.

Поправка 331. Народний депутат Євтушок.

ЄВТУШОК С.М. Дякую, пані головуюча. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Учора ми пройшли складний період і закрили поправками, які, на жаль, не були прийняті, один кодекс, сьогодні ми розглядаємо інший кодекс — Цивільний процесуальний. Ми намагаємося зрозуміти, що ж все-таки комітет напрацював. Внесли поправки, натомість отримали критику. Пане голово комітету, напевно, вам краще було б знайти філологів, які хоча б виправили ті помилки і русизми, які ви там повписували. Це перше.

Друге. Ви своїми новаціями закриваєте двері суду, робите суди негласними, непрозорими. Давайте краще працювати, виправимо цю

ганебну ситуацію і проголосуємо нормальний документ. Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 46$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 332. Не наполягаєте.

Поправка 344. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, на будьякій стадії судового розгляду може з'ясуватися, що судове засідання може вплинути на права, свободи чи інтереси третіх осіб. Обмежувати залучення третіх осіб лише початком розгляду справи неправильно. Що робити в ситуації, коли суд вже перейшов до розгляду справи по суті, й особа, чиї права будуть порушені рішенням суду, подала відповідну заяву, яка абсолютно обґрунтована? Що робити, якщо ця особа об'єктивно не знала, що розглядається така справа, якщо сторони приховали від неї існування такої справи?

Пропонується зазначити, що третя особа без самостійних вимог щодо предмета спору може бути залучена до участі у справі в будьякий момент до закінчення розгляду справи в суді першої інстанції. Прошу поставити запропоновану поправку на голосування.

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 344. Хто підтримує, прошу голосувати.

((3a)) - 47.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 353. Наполягає. Сидорович. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Поправки 353 та 354 про одне й те саме. Друзі мої, якщо ми залишили прокуратурі можливість кошмарити бізнес, то давайте хоча б заберемо можливість кошмарити громадян.

Ми прийняли конституційну реформу в галузі правосуддя. Ми багато дискутували про те, які повноваження повинна мати прокуратура. Ми фактично закріпили їх у Конституції. Багато говорилося

про те, що прокуратура матиме дві функції — підтримку державного обвинувачення в суді та процесуальне керівництво.

Скажіть мені, будь ласка, що повинна робити прокуратура в цивільному процесі, які інтереси громадян вона повинна захищати? Це нонсенс і абсурд, тому я прошу частину третю та частину четверту статті 45 Цивільного процесуального кодексу виключити, відповідно частини п'яту та шосту вважати частинами третьою та четвертою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 353. Хто підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 47$.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 354. Хто підтримує, прошу проголосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 50$.

Рішення не прийнято.

Поправка 356. Не наполягає.

Поправка 357. Наполягає. Сидорович. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Поправки 356, 357 частково стосуються тих питань, які я порушував раніше — участі прокуратури. Треба частину четверту статті 58 виключити, відповідно частину п'яту та шосту вважати частинами четвертою та п'ятою.

Щодо поправки 357, у статті 58 ідеться про участь прокурора та Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Участь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в цивільному процесі треба залишити, а прокурора — вилучити з цивільного процесу, де йому, в принципі, не місце. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 357. Хто підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 53$.

Рішення не прийнято.

Поправка 359. Не наполягає.

Поправка 363. Не наполягає.

Поправка 366. Не наполягає.

Поправка 371. Не наполягає.

Поправка 374. Наполягає. Одарченко. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Ця поправка стосується якості роботи комітету. Комітет не розглянув майже жодної з поправок, запропонованих опозицією.

Це технічна поправка. У частині другій статті 61 зазначено, що не лише адвокат може представляти інтереси у справах, що «виникаю» у трудових спорах. Слово «виникаю» треба замінити українським словом «виникають». Я не розумію, чому комітет відхилив виправлення технічної помилки в законопроекті — пропущеної букви. Чи ми заради того, щоб не змінювати текст, внесений Президентом, хочемо змінити норми українського правопису? Комітет боїться виправляти орфографічні помилки в текстах Президента. Як інакше зрозуміти відхилення таких поправок? Поясність, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 374. Хто наполягає, хто підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 45$.

Рішення не прийнято.

Поправка 375 Одарченка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Правова допомога адвокатів завжди буде дорожчою за правову допомогу не адвокатів, тому пропонується зазначити, що крім трудових спорів не адвокати можуть брати участь також у справах щодо захисту прав споживачів, сплати житлово-комунальних послуг.

По-перше, це дасть можливість громадянам забезпечити участь представників, яких вони обирають у таких справах, а, по-друге, уявіть, що кожен ЖЕК та обленерго найматимуть адвокатів для розгляду справ про стягнення заборгованості, а потім стягуватимуть з людей оплату за роботу цих адвокатів. Людина, яка була винна 1 тисячу гривень за газ, на додачу сплачуватиме 5 тисяч гривень за роботу адвоката. Таке пропонується в цьому законопроекті.

Пропоную підтримати нашу поправку і не здорожчувати послуги суду. Ви робите все, щоб суди були доступними лише для багатих, а у простих людей назавжди відбити охоту ходити в суди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 375. Хто підтримує, прошу проголосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 47$.

Рішення не прийнято.

Поправка 379. Не наполягає.

Поправка 381. Не наполягає.

Поправка 385. Не наполягає.

Поправка 387. Не наполягає.

Поправка 389. Не наполягає.

Поправка 390. Там група авторів, виступатиме Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, зверніть увагу на те, що аналогічні поправки внесли ще деякі народні депутати. Що пропонується? Додати, що повноваження адвоката як представника підтверджуються не лише довіреністю або ордером, а також і договором про надання правничої допомоги. Поправка полягає в тому, щоб підтверджувати повноваження адвоката або представника також договором. Це усталена практика під час укладання договорів про надання правничої допомоги. Пропоную підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 390 хто підтримує, прошу голосувати.

(3a) - 51.

Рішення не прийнято.

Поправка 393. Не наполягає.

Поправка 394. Не наполягає.

Поправка 395. Не наполягає.

Поправка 396. Не наполягає.

Поправка 398. Не наполягає.

Поправка 400. Не наполягає.

Яка? Поправка 395. Крулько.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Норму щодо повноважень представника в суді пропонується доповнити словами «або в укладеному договорі». Як виписано в першому читанні? «Обмеження повноважень представника на вчинення певної процесуальної

дії мають бути застережені у виданій йому довіреності або ордері». Хто в довіреності або ордері зазвичай такі речі передбачає? Обмеження повноважень передбачаються в договорі про надання правничої допомоги. Саме тому є пропозиція доповнити частину другу статті 65 словами «або в укладеному договорі». Пропоную залу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 395. Хто підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 50$.

Рішення не прийнято.

Поправка 400. Не наполягає.

Поправка 401. Не наполягає.

Поправка 403. Не наполягає.

Поправка 404. Не наполягає.

Поправка 406. Не наполягає.

Поправка 407. Не наполягає.

Поправка 409. Не наполягає.

Поправка 412. Не наполягає.

Поправка 413. Не наполягає.

Поправка 416. Не наполягає.

Поправка 421. Не наполягає.

Поправка 422. Не наполягає.

Поправка 425. Не наполягає.

Поправка 428. Не наполягає.

Поправка 434. Не наполягає.

Поправка 437. Не наполягає.

Поправка 440. Не наполягає.

Поправка 442. Не наполягає.

Поправка 445. Одарченко. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, у проекті Господарського процесуального кодексу ми вже вказували на неприпустимість проведення так званих правових експертиз. Суть судочинства зводиться до змагальності сторін. Позивач та відповідач намагаються переконати суддю у своїй правоті. Якщо ж сторона приносить судді правову експертизу, то змагальність уже порушено,

бо експерт, надаючи свій висновок, чув лише одну сторону, інша сторона була позбавлена можливості надати свої докази. Суддя враховуватиме цей висновок як доказ і може прийняти рішення на його підставі. Тому пропонуємо експертів у галузі права із цивільного судочинства вилучити.

Шановні друзі, це взагалі нонсенс — експерти в галузі права. Суддя сам ϵ експертом у галузі права. Експерти потрібні були в часи середньовіччя, коли посади суддів купувалися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу визначатися щодо поправки 445.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 41$.

Рішення не прийнято.

Поправка 446. Не наполягає.

Поправка 447. Не наполягає.

Поправка 448. Не наполягає.

Поправка 451. Не наполягає.

Поправка 455. Не наполягає.

Поправка 456. Не наполягає.

Поправка 459. Не наполягає.

Поправка 461. Не наполягає.

Поправка 465. Не наполягає.

Поправка 467. Не наполягає.

Поправка 472. Наполягає. Одарченко. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги! Шановні українці! Хочу ще раз зупинитися на питанні експертів у галузі права. Уявіть собі, що суддя прийматиме рішення, перекладаючи відповідальність на якихось людей, залучених у якості експертів. Якщо вашим опонентом виявиться людина, яка матиме можливість найняти цього експерта і заплатити йому за висновок, ваша справа буде вирішена на його користь. А суддя скаже: а я тут до чого? Я ж спирався на висновок експерта з правових питань. Залучення цих експертів створить основу для зловживань у судочинстві.

Моя поправка стосується іншого. Прошу проголосувати по суті моєї поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 472. Хто підтримує, прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 45$.

Рішення не прийнято.

Поправка 474. Наполягає. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Звичайно, хочеться, щоб судові процеси проходили ідеально: кожна сторона завчасно подавала свої докази, судове засідання відбувалося швидко та зважено. Але чи бував хтось із авторів кодексу на реальному цивільному процесі? Чи розуміє він, що це суди, які вирішують долі людей, і там справедливість важливіша за дотримання процедурних норм? Чи добре буде, якщо бабусю виселять з будинку лише тому, що вона невчасно надасть доказ правомірності свого проживання в ньому?

Пропонується передбачити, що докази подаються або до закінчення попереднього судового засідання, або до початку розгляду справи по суті. Умова про можливість подання доказів лише разом із позовною заявою або відзивом на позов надто сувора.

Ми переконані, що треба полегшити цю норму. Прошу проголосувати за мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 474. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 42.$

Рішення не прийнято.

Поправки 475, 476, 477, 478, 480, 481, 484, 486, 489.

Поправка 489. Євтушок. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Це технічна поправка. Я прошу частину третю законопроекту вважати частиною четвертою з подальшою нумерацією у відповідному порядку. Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 489. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 39$.

Рішення не прийнято.

Поправка 490.

Поправки 491, 496, 497, 498, 499.

Поправка 499. Будь ласка.

Колеги, я повторюю кожну поправку. Будь ласка, будьте уважнішими, повертатися не будемо.

Одарченко. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, п'ять років тому багато з тих, хто воює за нові кодекси, боролися проти режиму Януковича і його проекту Кримінального процесуального кодексу. Одним із ключових антиправових механізмів у тому проекті був механізм показань із чужих слів. Автори нового Цивільного процесуального кодексу пропонують, щоб показання з чужих слів вважалися доказами, якщо їх можна підтвердити іншими доказами. Тобто людина може дати свідчення з чужих слів, потім мінімальний, найменший доказ додається до таких свідчень, і суд приймає це як доказ. Уявіть собі, що як доказ прийматиметься свідчення: мені мій знайомий розповів, що Василь взяв у Дмитра тисячу гривень у борг. Ніяких доказів із чужих слів не повинно бути. Тому пропоную прийняти відповідну поправку і повністю унеможливити такі свідчення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 499. Прошу визначитися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 45$.

Рішення не прийнято.

Поправки 501, 502, 503, 507, 510, 511, 512. Сидорович. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Поправка 511. Ми вже обговорювали аналогічне питання в рамках дискусії щодо Господарського процесуального кодексу, у якому пропонується обмежити сторони в кількості запитань, які вони можуть поставити іншій стороні. Я хочу зрозуміти, в чому полягає логіка. Чому 10 запитань? Давайте тоді обмежимо до двох чи до трьох. Є абсолютно різні справи, які вимагають різної кількості запитань. Скажу, як виходитимуть з цієї ситуації на практиці. Будуть збивати по 20 запитань в одне і завалювати суд. Не потрібно обмежувати сторони в кількості запитань, тому що це призведе до абсурду.

Крім того, я хочу, щоб ви поставили на голосування поправку 464, яка конкретизує, у яких випадках суд може порушувати питання про витребування доказів і самостійно здійснювати цю функцію. Відсутність чіткості в законі означає відсутність закону. Такі норми повинні бути чітко визначені. Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Руслане, я лише поясню: ми дотримуємося послідовності щодо поправок. Якщо будемо повертатися, буде біда. Я називаю фактично кожну поправку. Я поставлю на голосування дві поправки, але надалі уникайте подібного.

Поправка 511. Прошу визначитися.

((3a)) - 52.

Рішення не прийнято.

Поправка 464. Прошу визначатися.

(3a) - 51.

Рішення не прийнято.

Поправка 512. Не наполягає.

Поправки 513, 515, 516, 520, 521.

Поправка 521. Одарченко. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, кожна сторона повинна мати можливість переконатися у справжності доказів іншої сторони, але цим кодексом пропонується дозволити подавати до суду копії письмових доказів, а оригінали — виключно, якщо суд вирішить, що це, справді, потрібно.

Тепер уявіть собі, як суддя вимагає від банку оригінал кредитного договору і особа, чий підпис підробили, змушена сплачувати чужі борги. Пропонується внести норму, відповідно до якої на вимогу сторони суд зобов'язаний витребувати оригінал письмового доказу. Розгляд справ по копії може бути основою для багатьох зловживань. Шановні колеги, я прошу підтримати нашу поправку і проголосувати за неї.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 521. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 43$.

Рішення не прийнято.

Поправки 528, 527, 532.

Поправка 532. Євтушок. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М. Дякую, пане Голово. Фракція «Батьківщина». Ідеться про зміни до статті 101 в частині електронних доказів. Я прошу частину шосту викласти в такій редакції: «З електронними доказами, що містяться у відкритих державних реєстрах, базах даних на офіційних сайтах державних органів суд ознайомлюється в режимі он-лайн за посиланням у мережі Інтернет, яке надає учасник справи. Після ознайомлення з таким електронним доказом на вимогу суду документи та інформація, що містяться у відкритих державних реєстрах, базах даних на офіційних сайтах державних органів може бути роздрукована та надана суду учасником справи у паперових копіях. Додаткового завіряння такого документа з боку учасника справи не вимагається». Прошу поставити цю поправку на голосування і підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 532. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 46$.

Рішення не прийнято.

Поправки 533, 534, 536.

Поправка 533. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, що ми пропонуємо поправкою 533? Ми пропонуємо статтю 103, якою передбачено вимоги до висновку експерта, викласти в новій редакції. Саме наша редакція дасть можливість чіткіше виписати вимоги до висновку експерта. Зокрема, ми дуже чітко розділяємо письмовий та усний висновки експерта, даючи відповідні визначення, що треба розуміти під письмовим висновком, а що під усним.

Ми вважаємо, що саме запропонована нами редакція статті 103 щодо вимог до висновку експерта дасть можливість чіткіше обґрунтувати це питання в Цивільному процесуальному кодексі. Тому я пропоную підтримати цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 533. Прошу визначитися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 49$.

Рішення не прийнято.

Поправка 547. Не наполягає.

Поправка 549. Не наполягає.

Поправка 551. Не наполягає.

Поправка 554. Не наполягає.

Поправка 556. Наполягає. Одарченко. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги, ще раз наголошую на тому, що єдиний, кому дано право висловлювати позицію щодо змісту закону, є суддя. Ніякі експерти в галузі права, які надають висновок на прохання однієї зі сторін за гроші цієї сторони, не повинні впливати на судові рішення. Навіщо нам взагалі судді, яким для прийняття рішень треба проводити експертизу нормативно-правових актів? Навіщо нам судді, які не мають сміливості самі виносити рішення, а замість цього покладаються на експертів? Що це будуть за експерти і яка їхня зацікавленість?

Пропоную виключити з кодексу ці згадування про правові експертизи в якості доказів. Ми кажемо, що влада формує суди тільки для багатих. Вони зараз створюють прокладку з експертиз, коли кожна сторона змушена буде комусь платити шалені гроші для того, щоб надати свою експертизу на користь вирішення справи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 556. Прошу визначитися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 45$.

Рішення не прийнято.

Поправка 561.

Поправка 564. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, оскільки ви вирішили, що в нас судді такі погані, не здатні без експертів розібратися в законодавстві, давайте зробимо з цих експертиз щось хоч трохи пристойне. Ви пропонуєте призначати експертизу з метою визначення аналогії закону та аналогії права. Вибачте, але це точно не завдання експерта. Тому пропонуємо дозволити лише експертизу іноземних нормативних актів та звичаїв ділового обороту, які, справді, не кодифіковані. Але надавати експерту право встановлювати, як треба застосовувати закон у разі прогалин у законодавстві — це перекладення відповідальності із судді та парламенту на експерта та знищення принципу змагальності сторін.

Шановні колеги, це дуже важливо. Давайте вилучимо норму про експертів або зменшимо їхній вплив. Це взагалі руйнація судового процесу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 564. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 45$.

Рішення не прийнято.

Поправки 567, 570, 572, 576, 585, 588.

Поправка 590. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, кодекс містить помилку, внаслідок якої суд не зможе оголошувати перерву в засіданні в межах одного дня або до наступного дня. Так, у кодексі виписано, що в усіх випадках про час і місце розгляду справи треба повідомляти за п'ять днів до дня судового розгляду. У разі якщо суд вирішить відкласти розгляд справи до ранку наступного дня, він уже порушить цю вимогу. Тому пропонуємо додати, що у випадках, коли всі особи присутні в судовому засіданні, вимога про повідомлення за п'ять днів про проведення наступного засідання не діє. Мені незрозуміла логіка доповідача і голови комітету, чому не була врахована наша поправка.

Шановні колеги, прошу проголосувати і підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 590. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 48$.

Рішення не прийнято.

Поправка 600. Не наполягає.

Поправка 601. Не наполягає.

Поправка 603. Не наполягає.

Поправка 607. Не наполягає.

Поправка 610. Не наполягає.

Поправка 616. Наполягає. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, витребування доказів на відміну від забезпечення доказів — базовий елемент будь-якого судового розгляду. Передбачати, що ці дії суду мають бути окремо оплачені — це позбавляти доступу до правосуддя незаможних

громадян. Уявіть, що особа просить суд витребувати у банку виписку з рахунку обленерго, копію звернення цього громадянина про низьку якість надання послуг, а суд каже: сплатіть спочатку за це гроші, бо без грошей суд нічого не робитиме. Прошу виключити норму про плату за витребування доказів. Подання доказів суду — це обов'язок сторін, який не може передбачати будь-які збори.

Шановні українці, дивіться, що зараз робить влада: мало того, що судовий збір становить 1600 гривень, кожен папірець у суді буде надаватися за великі гроші.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 616. Прошу визначитися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 52$.

Рішення не прийнято.

Поправка 620. Наполягає.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, частиною першою статті 136 проекту передбачено повне позбавлення доступу до правосуддя незаможних громадян. Так, суд матиме право вимагати від позивача внести будь-яку суму коштів на рахунок суду як аванс за подальший процес. Якщо особа не заплатить, її позов буде залишено без розгляду, навіть якщо вона повністю права. Тобто без грошей суд не захищатиме українців, без грошей не буде правосуддя. Пропоную цю норму виключити. Держава фінансує суди за рахунок податків громадян. Правосуддя — це не платна послуга, доступна лише багатим.

Шановні колеги, «какое извращение» конституційної реформи, гасел, проголошених з цієї трибуни. Влада робить усе, щоб суд був доступний лише для заможних.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 620. Прошу визначатися.

((3a)) - 51.

Рішення не прийнято.

Поправка 622. Не наполягає.

Поправка 623. Наполягає. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, пропонуємо залишити існуючу норму. Якщо особа вимагала проведення експертизи, але не оплатила її, ця експертиза може бути скасована.

Треба виключити норму про вимогу платити суду за огляд доказів, виклик свідків, витребування документів. Чому ви перетворюєте суд на битву гаманців? Чому навіть за огляд доказу треба буде сплачувати на рахунок суду кошти? Чому за виклик свідка треба платити? Суди повинні бути доступними для громадян, ви ж їх закриваєте і змушуєте українців вирішувати свої спори не в судах, а на вулицях.

Шановні колеги, який нонсенс, яка ганьба для України — плата за будь-який крок у суді. Це не снилося навіть попередникам — владі Януковича, щоб зробити суд настільки недоступним.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 623. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 49$.

Рішення не прийнято.

Поправки 627, 628, 630, 632, 635. Сидорович. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Шановні колеги! Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Ми повертаємося до питання правової визначеності чи невизначеності в даному кодексі. Коли ми говоримо про такі речі, як попередня оплата судових витрат, ми бачимо, що в частині шостій передбачено наслідок невнесення, а саме залишення позову без розгляду.

Що це означає? Якщо ви не виконаєте відповідної вимоги суду і закону, ваш позов буде залишено без розгляду. Але є інша стаття 258 Цивільного процесуального кодексу, якою передбачено порядок залишення без розгляду. Для того, щоб цей кодекс був повністю зв'язаним, нам треба ввести так звану бланкетну, тобто відсилочну норму, і виписати: «у частині шостій після слів «має право» та перед словами «залишити позов без розгляду» додати слова «відповідно до статті 258».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 635. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 50$.

Рішення не прийнято.

Поправка 639. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, свого часу один відомий банк намагався залякувати клієнтів тим, що стягне з них витрати за роботу адвокатів у справах про стягнення кредитів. Тоді

цей банк заявив, що кожна година роботи адвоката в них коштує 1 тисячу гривень, а цих годин може бути кілька десятків. Із цим новим кодексом такі методи залякування працюватимуть, немає жодного реального ліміту на розмір витрат за правову допомогу, яка стягується з того, хто програв суд. Пропонуємо зберегти існуючий ліміт — 30 відсотків прожиткового мінімуму за годину роботи адвоката. Усе, що дорожче, сплачує той, кому потрібен дорогий адвокат.

Шановні колеги, уявіть: обленерго виграло у громадянина суд на 1 тисячу гривень і додало йому за те, що він насмілився подати до суду ще витрат на 50 тисяч гривень. Ви хочете відбити у людей охоту звертатися до суду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Голова комітету, 30 секунд.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Хочу прокоментувати. Що пропонується? Пропонується, щоб видатки за витрати судового процесу несли не сторони процесу, а всі українці, тобто покласти на суд, на бюджет і на кожного з нас. Судиться бозна-хто, а платить простий українець. Ось суть ваших поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 639. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 34$.

Рішення не прийнято.

Поправка 641. Одарченко. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги, ці розмови про те, що витрати буде покладено на всіх громадян України, нічого не варті. Ви намагаєтеся зменшити доступ людей до суду і пропонуєте в черговий раз збільшити судовий збір. Нині він становить 1600 гривень. Водночас якогось єдиного підходу до звільнення від цього незаможних громадян немає.

Сплатити половину або більше заробітної плати за подання позову — це непідйомний тягар для більшості сімей в Україні. Тому пропонується встановити, що за будь-яких обставин судовий збір не може бути більшим 3 відсотків річного доходу позивача. Усе, що більше, має покладатися на державу. Якщо уряд не забезпечив людині

достатній рівень доходів, він не може вимагати від неї надмірних платежів. Ви збільшуєте плату за судовий розгляд через різні платежі, у тому числі й судовий збір. Прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 641. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 45$.

Рішення не прийнято.

Поправка 650.

Поправка 651. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, нинішнє законодавство містить несправедливу умову: якщо ви оскаржуєте ухвалу суду, то сплачуєте 1600 гривень, якщо цю ухвалу скасовують, то ці 1600 гривень повинна сплатити вам сторона, яка програє справу в цілому. Але ухвала суду не є наслідком дій сторони, вона є наслідком діяльності суду. Якщо ухвалу скасовують, то програє не інша сторона, а держава, іменем якої винесли незаконне рішення. Неправильно, коли за незаконні рішення повинна сплатити сторона, яка це рішення не просила і не підтримувала. Тому пропонується встановити, що в разі скасування незаконної ухвали судовий збір повертається тій особі, яка ухвалу оскаржувала.

Прошу підтримати нашу поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 651. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 42$.

Рішення не прийнято.

Поправка 656. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Мало того, що ви обмежуєте доступ до суду такими непомірними платежами, ви встановлюєте норму, що суддя може видалити будь-кого із залу суду. Цим кодексом передбачено широкі можливості видаляти із залу учасників процесу та їхніх представників. У разі якщо суд видалить представника сторони, ця сторона буде позбавлена правового захисту.

Ми пропонуємо встановити, що в разі видалення представника суд повинен оголосити перерву і надати стороні можливість знайти

іншого представника. В іншому разі в судах України буде «кірєєвщина», коли особа залишатиметься без правової допомоги у критичний момент судового розгляду. Так робив Янукович за допомогою Кірєєва. Невже вам Кірєєв допомагав оце все писати? Це його чудовий досвід ви переносите в тіло закону, за який ви хочете, щоб Верховна Рада проголосувала.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 656. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 46$.

Рішення не прийнято.

Поправка 662. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні друзі, якщо Верховна Рада проголосує, то практично унеможливить звернення людей до суду. Розгляд справи в суді стане екзотикою. Ви робите це для того, щоб люди були покірними владі, розуміли, що вони раби і не мають ніяких перспектив добитися справедливості в судах.

Цим кодексом пропонується встановити космічні розміри штрафів за найменші порушення. Так, за несвоєчасне надсилання копії відзову на позовну заяву, несвоєчасне направлення до суду документів людей штрафуватимуть на суму від 800 до 8 тисяч гривень. Вважаємо, що така сума занадто велика. Пропонуємо встановити штраф у розмірі від 160 до 1600 гривень за перше порушення.

Шановні друзі, встановлюючи такі норми, влада позбавляє людей можливості звертатися до суду, робить усе, щоб конфлікти в судах не вирішувалися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 662. Хто підтримує, прошу проголосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 49$.

Рішення не прийнято.

На поправці 666 наполягатимете? Такий номер поганий. Давайте розглянемо її зараз, а вже після перерви почнемо з наступної.

Одарченко. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Справа, яку ви робите, пане Андрію, чорна й погана. Треба думати, які будуть наслідки того, що ви робите з таким ентузіазмом.

Шановні колеги, на нашу думку, встановлення штрафу в розмірі 8 тисяч гривень за ненадання протилежній стороні копії відзову на позов ϵ абсолютно невиправданим. Той, хто це написав, настільки далекий від повсякденної судової практики, від реальних доходів людей, а вписані ним суми, очевидно, менші вартості його обіду.

Шановні колеги, за завдання легких тілесних ушкоджень передбачено штраф у розмірі всього-на-всього 850 гривень, а за несвоєчасне відправлення папірця хочуть встановити 8 тисяч гривень. Це неадекватне покарання, таку норму треба виключити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 666.

Хто підтримує, прошу визначатися. Прошу голосувати. «За» — 51.

Рішення не прийнято.

Пане Одарченко, поправка 669? Ми розпочнемо з неї після перерви о 12 годині 30 хвилин. Ми мали розглянути цю поправку, в неї номер поганий.

О 12 годині 30 хвилин запрошую всіх до залу. Авторів поправок, пане Іване, пане Євтушок, прошу зайти до мене. Пане Руслане Сидорович, якщо можна. О 12 годині 30 хвилин ми продовжимо нашу нелегку, але таку потрібну для країни роботу.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Час, відведений на перерву, вичерпано. Пане Руслане, прошу зайняти бойовий пост. Колеги, нагадую: ми зупинилися на поправці 669. Надаю слово для виступу Одарченку.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги, у цій поправці йдеться про те, що різними платежами, штрафами ви перетворюєте судочинство в Україні на недоступне. За повторне або систематичне порушення процесуальних норм автори кодексу пропонують встановити штрафи в розмірі від 1600 до 16 тисяч гривень. Порівняйте зі штрафами у кримінальному процесі. Увага: за побої й мордування — 850 гривень, за

зловживання правами опікуна — 1700 гривень, за невчасну виплату заробітної плати — 3400 гривень, а за те, що двічі невчасно подав до суду документ — 16 тисяч гривень. Увага: 16 тисяч гривень!

Це несправедливо, неадекватно. Такими штрафами громадян попереджають: не подавайте до суду, навіть якщо вам пощастить виграти, весь свій виграш витратите на штрафи. Пропоную зменшити ці суми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 669. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 33$.

Рішення не прийнято.

Поправка 672. Одарченко наполягає.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги, ця так звана судова реформа, яку здійснює нині влада, направлена на те, щоб, по суті, могли керувати судовим процесом ті, кому це буде потрібно.

Я звертаюся до українців: кожен із вас у разі прийняття таких законів стане заручником того, що ви будете приречені на програш, якщо політично не влаштуєте владу або ваші матеріальні інтереси перетнуться з інтересами «любих друзів». Цей кодекс спрямовано ще й проти адвокатів. Уявімо ситуацію, що суд зобов'язує адвоката подати певний документ, але клієнт відмовляється. Тоді адвоката буде оштрафовано на 16 тисяч гривень. Пропонуємо зазначити, що адвокат не може бути покараний за невиконання вимог суду, якщо він не може виконати ці вимоги без дозволу клієнта.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 672. Прошу визначатися.

(3a) - 36.

Рішення не прийнято.

Поправка 676. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, забезпечення позову — це механізм, що слугує лише одній меті: зберегти статус-кво, існуючу ситуацію до вирішення спору. Але ви пропонуєте забезпечувати позов шляхом вчинення певних дій. Увага: вчинення певних дій! Як це може зберегти статус-кво?

Уявіть собі, як суди зобов'язують у рамках забезпечення позову передати певний предмет, надати інформацію, вселити незнайому людину до вашої квартири, надати певні послуги. Ми не змогли знайти випадків у країнах Європи, коли позов забезпечується через зобов'язання вчинити певні дії, але знайшли такий пункт у ГПК Російської Федерації. Чому ви запозичуєте не в Європі, а у країни-агресора?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 676. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 32$.

Рішення не прийнято.

Поправка 677. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги, ми всі з можливим прийняттям таких законів балансуємо на межі певного заходу в тиранію. Це ще одна норма в цьому законопроекті, запозичена авторами кодексу саме з Російської Федерації: право суду забезпечити позов будь-яким способом, який суд визнає за потрібне. Ви можете собі уявити, які цікаві способи за певну суму коштів вигадають наші суди? Нагадаю, що забезпечення позову набирає чинності негайно. Оскаржувати ухвалу про забезпечення позову неможливо. Це оскарження не зупинить її виконання. Якщо цю норму буде прийнято, ми побачимо ухвали про заборону виступати на трибуні Верховної Ради, голосувати певним чином, зобов'язання підписати певний договір або передати кошти.

Це неприпустимо. Досить копіювати процесуальне законодавство країни-агресора. Давайте переймати досвід західних країн.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 677. Прошу визначатися.

(3a) - 38.

Рішення не прийнято.

Поправка 680. Євтушок. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Ідеться про статтю 151, про порядок забезпечення позову шляхом накладення арешту на заробітні плати, пенсії, стипендії, допомоги, соціальні виплати тощо. Я прошу доповнити цей перелік: «Також не допускається забезпечення позову шляхом накладення арешту на грошові кошти, що знаходяться на банківському рахунку фізичної особи — підприємця,

якщо на його утриманні знаходяться малолітні діти, і такі кошти ϵ єдиним джерелом його доходу». Прошу поставити на голосування дану поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 680. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 40$.

Рішення не прийнято.

Поправка 684. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, важливим обмеженням забезпечення позову має бути неприпустимість завдання забезпеченням позову більшої шкоди, ніж відвертається. Так, суд повинен зважити на те, чи можливо буде відновити права відповідача в разі, якщо виявиться, що позивач був таки неправий.

Для прикладу. Якщо позивач стверджує, що відповідач незаконно відкрив ресторан на його земельній ділянці, суд заборонить роботу ресторану. Чи зможе відповідач повторно відкрити ресторан, якщо за два роки позивач програє спір і виявиться, що це не його земля або що відповідач має укласти договір суборенди? Звичайно ж, ні. Тому треба встановити, що заходи забезпечення позову не повинні призводити до непоправних збитків тих, проти кого вони застосовуються.

Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 684. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 38$.

Рішення не прийнято.

Поправка 689. Не наполягає.

Поправка 692. Не наполягає.

Поправка 690. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги, автори проекту ЦПК забули включити до нього норми про підстави для застосування забезпечення позову. Наразі кодекс не містить стандартів, якими суд має керуватися, визначаючись із забезпеченням, але це збільшує правову невизначеність та корупційні ризики. Ми спробували об'єднати найкращі світові стандарти у сфері забезпечення позову і пропонуємо

включити їх до кодексу. Це стандарти, якими керуються в судах Франції, Німеччини, Європейського Союзу та у федеральних судах Сполучених Штатів Америки.

Пропонуємо підтримати нашу пропозицію і чітко визначити підстави для забезпечення позову. Прошу підтримати нашу поправку, проголосувати за неї.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 690. Прошу визначатися.

((3a)) - 34.

Рішення не прийнято.

Поправки 694, 696.

Поправка 692. Сидорович. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Поправка 692. Насправді, це дуже важлива поправка. Я прошу уваги, щоб ми зрозуміли, про що говоримо. Ідеться про інститут забезпечення позову, про інститут зустрічного забезпечення. Це дуже важливі речі. Пропонується, щоб саме суд вимагав від особи, яка звернулася із заявою про забезпечення позову, забезпечити відшкодування збитків відповідача, що можуть бути спричинені забезпеченням позову. Суд не може розуміти, чи треба вживати такі заходи, чи ні.

Більше того, в даному разі ми говоримо про інтерес сторони, тому повинні замінити слова «Суд може вимагати від особи» словами «Сторона може вимагати від іншої сторони». Усі практики знають, яким чином здійснюється застосування інституту забезпечення позову. Для того, щоб мінімізувати на рівні суду маніпуляцію із застосування такого інституту таке право треба передати від суду до сторін судового процесу.

Дякую.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз скажіть, будь ласка, яка це поправка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Це поправка 692.

ГОЛОВУЮЧА. Поправка 692. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 39$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 711. Наполягаєте? Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Кодексом передбачено порядок скасування заходів забезпечення позову, але він взагалі не містить підстав для такого скасування. Пропонується встановити, що суд може скасувати заходи забезпечення позову в разі, якщо потреба в них відпала, якщо факти, на які посилається позивач, не підтвердилися, або якщо буде встановлено, що внаслідок забезпечення позову надмірно обмежуються права осіб, які не є відповідачами у справі.

В іншому разі у суддів не буде навіть натяку на те, якими мають бути стандарти під час розгляду заяв про скасування забезпечення позову. Ця розмитість, яку ви пропонуєте, створює серйозне підґрунтя для можливих фальсифікацій, зловживань, продовження корупції в судах.

Прошу поставити мою поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 38$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 724. Народний депутат Крулько. Прошу.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Чого стосується наша поправка? Ми переходимо до статті 162, у якій ідеться про вимоги до судового наказу. Це особлива форма провадження, коли суд фактично видає судовий наказ, який є особливим рішенням без виклику сторін і не потребує виконавчого провадження. Він уже є виконавчим за своєю суттю.

Є пропозиція застосовувати судовий наказ виключно до малозначимих за сумою вимог. Дуже часто буває, що цим правом зловживають, особливо заклади, що надають комунальні послуги населенню. Люди без судового процесу отримують рішення і без виконавчого провадження змушені виплачувати кошти, не маючи можливості

захистити своє право. Є пропозиція обмежити малозначимими за сумою вимогами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 41$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 725. Народний депутат Крулько. Прошу.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, ідеться саме про випадки, коли стягується заборгованість за оплату житловокомунальних послуг, і робиться це через особливу форму судових наказів. У нас ϵ сотні випадків по всій країні, коли громадяни, не маючи можливості в судовому порядку захистити сво ϵ право, отримують рішення судів щодо необґрунтованих платіжок, непідйомних тарифів, не мають можливості сплатити, тому що ці тарифи незаконні.

Є пропозиція дослухатися нашої логіки і взагалі виключити норму про можливість стягнення заборгованості за оплату житловокомунальних послуг через процедуру судових наказів. Нехай це відбувається в судовому процесі з викликом сторін, із нормальним рішенням, через виконавчу службу. Це буде законно. Я пропоную виключити пункт 3 частини першої статті 162.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 46.$

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 730. Наполягає. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, наказне провадження — це така форма провадження, за якої існує мінімальна кількість обставин, що потребують встановлення. Це має бути справа, в якій спір фактично відсутній. Автори кодексу пропонують запровадити наказне провадження у справах, у яких сума позову не перевищує 160 тисяч гривень, нічим не обмежуючи суть спору.

Фактично це означає, що банки будуть масово подавати заяви про видачу судових наказів, сподіваючись, що боржники не встигатимуть подати заяви про їх скасування або просто не знатимуть, що робити. Як наслідок, банки масово стягуватимуть зі своїх клієнтів кошти, зокрема незаконно, порушуючи прийняті нами обмеження. Пропонуємо виключити пункт 6 частини першої статті 162.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

((3a)) - 37.

Рішення не прийнято.

Поправка 731. Народний депутат Євтушок. Прошу.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Я пропоную внести поправки до статті 162. Із пункту 6 частини першої виключити фразу «якщо сума вимоги не перевищує сто розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб». Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 46$.

Рішення не прийнято.

Поправка 736. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, сама ідея судового наказу полягає в тому, щоб суд витрачав мало часу на його видачу, а боржник, отримавши наказ, вирішував, що йому вигідніше: сплатити борг чи починати судову тяганину, в якій він, швидше за все, програє. Але автори кодексу пропонують, щоб судовий збір за судовими наказами сплачувався на загальних підставах. Відповідно для боржника не буде сенсу визнавати борг, бо сплачена сума буде однаковою і в разі оплати наказу, і в разі програшу у звичайному процесі. Тому пропонуємо, щоб судовий збір за видачу судового наказу був зменшений у чотири рази порівняно зі звичайним позовом. Це зменшить навантаження на суд і сприятиме збільшенню кількості неоспорених наказів. Пропонуємо підтримати нашу поправку, щоб здешевити для людей можливість…

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

((3a)) - 38.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 738. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, запропонована схема видачі судових наказів неправильна і суперечить самій ідеї наказного провадження. Так, накази видають у ситуаціях, коли справа є очевидною і між сторонами фактично немає ніякого спору. Але суд не може відмовити в судовому наказі в ситуації, коли наявність такого спору очевидна із поданих документів. Пропонується доповнити кодекс нормою, відповідно до якої суд може відмовити у видачі судового наказу, якщо в поданих документах вбачається спір про право. Прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

((3a)) - 37.

Народний депутат Семенуха. Ви наполягали, яка поправка?

СЕМЕНУХА Р.С. Шановні колеги! Хочу перепросити вас, що говоритиму не по суті законопроєкту, але мушу поінформувати про екстраординарну подію, яка щойно сталася в місті Харкові. Сьогодні зранку під час проведення сесії Харківської міської ради було заблоковано приміщення, і до сесійної зали Харківської міської ради не потрапила майже вся фракція «Об'єднання «Самопоміч».

Питання не лише у фракції «Об'єднання «Самопоміч». Ми можемо мати різні думки, сперечатися, але те, що сталося сьогодні — це не просто кримінальний злочин, передбачений статтею 351 Кримінального кодексу України «Перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради». Фактично, кримінал повертає владу в Харкові, продовжується узурпація влади.

Я прошу Голову Верховної Ради дати відповідне доручення Генеральному прокурору України, Міністерству внутрішніх справ негайно втрутитися в ситуацію у Харківській області та повернути закон у місто Харків.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я звертаю увагу на те, що ми мусимо виступати по суті поправок, але у зв'язку з екстраординарною подією я передам цю інформацію Голові Верховної Ради. Дякую.

Продовжуємо обговорення. Поправку 738 ми вже проголосували. Поправка 747. Народний депутат Крулько. Прошу.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, йдеться про ту саму статтю щодо особливої процедури наказного провадження. Ми пропонуємо частину третю статті 169 викласти в новій редакції. Як це допоможе в разі прийняття? Ми хочемо чіткіше виписати в цій статті, яким чином складається судовий наказ, що він має підписуватися суддею у двох примірниках, що електронна копія наказу після набрання ним законної сили має бути скріплена електронним цифровим підписом судді та внесена до Єдиного державного реєстру судових рішень та Єдиного державного реєстру виконавчих проваджень. Оскільки це особлива процедура, повторюю, у якій не викликаються сторони, рішення суду не потребує виконавчого провадження, а є таким по своїй суті, я вважаю, що ми повинні дуже чітко виписувати все, що стосується цієї особливої процедури. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

((3a)) - 39.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 759. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, якщо суд видає судовий наказ, боржник має право подати заяву про його скасування. Суд зобов'язаний скасовувати його в усіх випадках, але боржник повинен сплатити судовий збір. Виникає запитання: хто йому цей судовий збір компенсує і за яких обставин? За що саме боржник сплачує судовий збір? Він гарантовано отримає позитивне рішення суду. Судовий наказ скасовується в усіх випадках, якщо боржник не визнає боргу і вимагає скасування наказу. А куди дінеться цей судовий збір?

Пропонуємо скасувати вимогу про сплату судового збору за скасування судового наказу, оскільки він сплачується незрозуміло за що і стягується зі сторони, яка, фактично, виграє справу.

Прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

((3a)) - 38.

Рішення не прийнято.

Поправка 763. Не наполягає.

Поправка 766. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги, поясність, чому ви пропонуєте обмежити право особи подавати суду письмові пояснення?

Автори законопроекту передбачають, що особа має право подавати свої пояснення лише в чітко визначених випадках, а в усіх інших — може робити це виключно з дозволу суду. Але ж під час розгляду справи можуть виникати клопотання сторін, подаватися нові докази. Як особі однозначно зафіксувати перед судом свою позицію, зокрема, свої заперечення?

Пропонується передбачити, що особа має право подавати свої письмові пояснення завжди, тобто тоді, коли вважає за потрібне. Прошу підтримати мою поправку, поставити її на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 42$.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправки 778, 780, 782, 786.

Поправка 784. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги, вимога, щоб позивач додав до позовної заяви всі наявні в нього докази, є невиконуваною. Що робити, якщо частина доказів — це предмети? Як саме їх додати до

позовної заяви? А що робити в ситуації, якщо обсяг доказів — це кілька десятків тисяч сторінок, які можуть і не знадобитися у процесі? Якщо відповідач не буде заперечувати проти певних обставин, пропонується передбачити, що позивач подає суду лише письмові та електронні докази, а про інші зазначає у позовній заяві. Крім того, треба передбачити, що докази можуть не подаватися, якщо це неможливо зробити з об'єктивних причин.

Шановні колеги, прошу зосередитися, це технічна поправка. Прошу проголосувати і підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 784. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 48$.

Рішення не прийнято.

Поправка 785. Сергій Євтушок. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Ідеться про статтю 178, у частині сьомій якої я пропоную фразу «довіреність чи інший документ, що підтверджує повноваження представника позивача» замінити фразою «відповідний документ, що підтверджує повноваження представника позивача згідно з вимогами, визначеними статтею 63 цього Кодексу». Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 785. Прошу визначатися.

((3a)) - 39.

Рішення не прийнято.

Поправка 794. Іван Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, ми пропонуємо слова «довіреність чи інший документ, що підтверджує повноваження представника відповідача» замінити словами «відповідача» або представника позивача. Чому? Річ у тім, що цим кодексом уже визначено перелік документів, належних для подання представником, які підтверджують повноваження позивача чи відповідача. Для чого знову перераховувати «довіреність чи інший документ», якщо є більш вдале формулювання «відповідний документ», що включає

довіреність, ордер, інші документи, які підтверджують, що це належний документ для підтвердження повноваження представника в суді?

Пропоную підтримати цю поправку. До речі, комітет нехай підійде творчо навіть до тих поправок, які не підтримано. У майбутньому попрацюйте в комітеті й ті правильні норми врахуйте в цьому законопроекті. Він стане більш доскональним для прийняття.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 794. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 45$.

Рішення не прийнято.

Поправка 800.

Поправка 801. Одарченко. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Цим кодексом передбачено надзвичайну бюрократизацію процесу і дуже жорсткі вимоги до кожного документа. Як наслідок, можливі ситуації, коли, наприклад, особа подає до суду клопотання про виклик свідка і забуває вказати номер справи або прізвище судді. Таке клопотання за новим кодексом залишиться без розгляду. Після цього особа повинна скласти нове клопотання і знову його подати. Суд не має права не надати особі можливість усунути помилку або не звернути на неї уваги.

Пропонуємо зазначити: якщо такі формальні порушення є в письмовому документі і вони ніяк не впливають на суть справи, суд має право розглянути його по суті. Ми пропонуємо не створювати підстав для того, щоб секретарі та судді маніпулювали, відкладаючи нецікаві справи у якийсь...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 801. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 46.$

Рішення не прийнято.

Поправка 802.

Поправка 803. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Пан Князевич намагається усунути нас від обговорення. Знову незрозуміло, чому в разі дефекту підпису позовної заяви вона одразу повертається без розгляду. Чому особі не надається час на усунення цього недоліку, як це передбачено нині? Це дуже

небезпечна норма, оскільки створює передумови для корупційних дій. Наприклад, відповідач може заплатити секретарю за те, що той підмінить останню сторінку позову на таку саму, але без підпису, і позовну заяву буде повернуто без розгляду. Позивач ніяк не доведе, що подавав сторінку з підписом.

Пропонується передбачити, що помилки в оформленні підпису ϵ підставами для залишення позову без руху, але не його повернення без розгляду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 803. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 41$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 813.

Поправки 816, 819, 821, 822, 823.

Поправка 819. Євтушок.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Ідеться про статтю 188. Прошу голову комітету звернути увагу, що Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради вказує на розбалансування і невідповідність одне одному 42 нормативно-правових актів.

Прошу речення «Подальший виклик такої особи, як відповідача, у справі здійснюється через оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України» замінити на речення «Подальший виклик такої особи як відповідача у справі здійснюється через оголошення згідно з порядком, визначеним частиною четвертою статті 129 цього Кодексу». Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 819. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 42$.

Рішення не прийнято.

Поправка 821. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Поправка 823.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 823. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги, автори кодексу пропонують дуже складні правила об'єднання двох різних справ. Так,

передбачається, що справа передається судді, який виніс ухвалу про відкриття провадження у справі раніше. А якщо вони винесли їх в один день? А найчастіше так і буває. Тоді тому судді, який перший вирішив об'єднати справи. Але це фактично означає можливість перегонів між суддями: хто перший відкриє провадження, хто перший винесе ухвалу про об'єднання справ.

Пропонуємо зберегти існуючий механізм. Справа передається судді, який розглядає справу з найменшим порядковим номером, тобто найстаршу серед інших справ. Це абсолютно зрозумілий підхід. Мені здається, що він дасть нам можливість уникнути багатьох протиріч, що можуть виникнути. Прошу поставити на голосування.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 43$.

Рішення не прийнято.

Поправка 826. Народний депутат Євтушок.

ЄВТУШОК С.М. Оксано Іванівно, прошу поставити на голосування поправки 826 і 895. У поправці 826 ідеться про надіслання копії ухвали про відкриття провадження у справі, копії позовної заяви та доданих до неї документів. Я пропоную дану статтю виключити.

Поправкою 895 пропоную статтю 235 «Допит сторін, третіх осіб, їх представників як свідків» виключити.

Прошу поставити на голосування одразу дві поправки.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Поправка 826. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 47$.

Рішення не прийнято.

Поправка 895. Прошу поставити на голосування.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 44$.

Рішення не прийнято.

Поправка 839. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги! На Заході існує процедура, яка значно спрощує судочинство та дозволяє особам вирішувати свої спори без дослідження доказів. Її суть зводиться до того, що суд аналізує, чи може позивач виграти спір у разі, якщо всі його твердження виявляться правдивими, а всі докази будуть витлумачені на його користь. Якщо суд дійде висновку, що ні, він закриває провадження у справі та не проводить непотрібних досліджень доказів, які все одно нічого не змінять.

Пропонується передбачити в Україні аналогічну процедуру. Якщо позивач не зазначає обставини, які хоча б теоретично можуть стати підставою для задоволення позову, суд у попередньому судовому засіданні може закрити провадження, і позивач отримає право подати апеляцію.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a \rangle\rangle - 48$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 858. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги, світові стандарти медіації передбачають, що будь-які твердження учасників медіації не можуть бути використані проти них у суді, якщо це не врегулює конфлікт. Саме завдяки тому, що сторони можуть вільно висловлюватися під час медіації, вона може бути успішною. Пропонуємо зазначити, що будьякі твердження, висловлені під час процедури врегулювання спору, не можуть бути доказами. Це, з нашої точки зору, важливий пункт, який дозволить розвивати процес медіації в Україні.

Шановні колеги, прошу уважно поставитися до нашої поправки і проголосувати за неї.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 40$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 865. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Шановні колеги, ця поправка також стосується процесу медіації — добровільного процесу, на який погоджуються усі його сторони. Чому ми встановлюємо жорсткі строки для медіації та забороняємо суду їх продовжувати? Чому навіть у ситуації, коли всі сторони хочуть отримати більше часу для перемовин, суд зобов'язаний відмовити їм і перейти до судового розгляду?

Пропонуємо зазначити, що процес врегулювання спору може бути продовжено за згодою всіх сторін на будь-який погоджений сторонами термін. Мені незрозуміло, чому комітет відхиляє цю поправку і не надає сторонам можливості спокійно знайти консенсус і врегулювати свої питання внаслідок перемовин. Логіка незрозуміла.

Шановні колеги, прошу підтримати запропоновану нами поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 40$.

Рішення не прийнято.

Поправка 868. Народний депутат Сидорович. Прошу.

СИДОРОВИЧ Р.М. Шановні колеги! Шановні українці, які дивляться трансляцію! На превеликий жаль, нам не вдалося системно підійти до заміни застарілих російських термінів, що вживаються у процесуальних кодексах, але я все-таки не полишаю надії, що принаймні точково в окремих кодексах нам вдасться їх замінити. Я наполягаю, щоб у назві глави 5 слова «Мирова угода» були замінені словами «Угода про примирення сторін». Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 52$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 870. Народний депутат Сидорович. Прошу.

СИДОРОВИЧ Р.М. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Поправка 870 стосується статті 208 Цивільного процесуального кодексу. Аналогічна проблема існує в господарському процесі та адміністративному судочинстві. У нас виписана процедура укладення мирової угоди до моменту винесення судового рішення, передбачена процедура укладення мирової угоди на етапі виконавчого провадження, але залишається проміжок між винесенням рішення і початком виконавчого провадження, де сторони не мають механізму укладення мирової угоди.

Водночас практики знають, що нерідко виникають ситуації, у яких сторона — відповідач, намагаючись у якийсь спосіб вирішити спір, розуміючи, що виконавче провадження завдаєть набагато більше збитків, готова укласти мирову угоду. Що буде в разі продовження? На етапі виконавчого провадження арештовуються банківські рахунки та майно. Дайте можливість людям завершити мировою до моменту відкриття виконавчого провадження.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

((3a)) - 54.

Рішення не прийнято.

Поправка 875. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні народні депутати! Щойно колега Сидорович запропонував абсолютно правильну, логічну норму закону, намагався пояснити свою логіку і просив зал підтримати поправку. Незрозуміло, чому вона була не підтримана.

Моя поправка стосується частини третьої статті 211. Передбачено заборону зупиняти провадження у справі після початку розгляду справи по суті в низці випадків. Так, суд не має права зупиняти провадження для примирення подружжя, але частиною сьомою статті 241 передбачено, що примирення подружжя може відбуватися в будь-який момент до виходу суду в дорадчу кімнату. Пропоную усунути суперечність і дозволити зупиняти провадження у справі з цієї причини в будь-який момент. Взагалі незрозуміла логіка, чому комітет не розглянув поправки, вони абсолютно прості. Тому що вносила опозиція?

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

((3a)) - 37.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 876. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Частина третя статті 211, якою забороняється зупиняти провадження у справі після початку розгляду по суті, викликає більше суперечностей, ніж може принести реальної користі. Скажіть, будь ласка, що має робити суд, якщо об'єктивно справу неможливо буде розглянути до вирішення іншої справи? А що робити, якщо необхідно проводити розшук відповідача або призначати експертизу?

Пропонується усунути це штучне обмеження і дозволити суду зупиняти провадження в ситуаціях, передбачених законом на будьякій стадії розгляду справи. Це абсолютно логічні, зрозумілі й потрібні для судочинства поправки. Незрозуміло, як працював комітет, якщо він навіть такі поправки не враховує.

Прошу поставити нашу поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 47$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 885. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». На нашу думку, перша неявка позивача має призводити до перенесення розгляду справи незалежно від того, якою була причина неявки. У людини можуть виникати життєві обставини, що перешкоджають явці, адвокат може потрапити в автомобільну пробку, врешті-решт, судова повістка може бути отримана, але невчасно передана особі.

Пропонуємо зберегти правило, відповідно до якого одна неявка ніколи не тягне за собою тяжких наслідків для особи, яка її здійснила, одне перенесення справи не завдасть шкоди сторонам. Шановні друзі, у людей можуть виникати різні життєві обставини, тому просимо підтримати нашу поправку і виключити запропоновану норму.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 46$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 886. Будете коментувати?

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Так.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги, знову пропоную зберегти існуючу практику відкладення розгляду справи в разі першої неявки особи в суд. В іншому разі ми матимемо велику кількість позовів до Європейського суду щодо порушення принципів змагальності процесу, коли особа фізично не встигла попередити суд про виникнення обставин, що перешкоджають її присутності, а суд все одно розглянув її справу.

Крім того, треба врахувати, що суд призначає справу до розгляду без консультацій зі сторонами, а тому дуже часто виникають ситуації, коли призначений час уже зайнятий особою чимось іншим, що взагалі неможливо відкласти. Тому пропонуємо зберегти право на одну неявку до суду. Прошу поставити нашу поправку на голосування і підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

((3a)) - 50.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 887. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Дякую. «Батьківщина». Автори кодексу пропонують, щоб повторна неявка особи навіть з поважних причин (уже з поважних), призводила до розгляду справи без її участі. Тобто якщо відповідач перешкодив явці позивача або сталася повінь чи відбувся страйк перевізників, якщо позивач потрапив в аварію чи в нього виникло запалення апендициту, щоб справа все одно розглядалася, а його неявка взагалі не мала ніяких наслідків.

Шановні друзі, пропонуємо виключити дану норму. Це абсолютно нелогічна вимога. Якщо людина знаходиться в лікарні чи у відрядженні, не може повторно прийти до суду з поважних причин, починати розгляд справи без її присутності — взагалі драконівська норма, що заперечує будь-яку змагальність судового процесу і неупереджений розгляд справи судом.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

((3a)) - 51.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 890. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Кілька десятків років існує норма, відповідно до якої в разі неявки особи без поважних причин свідки, що з'явилися, можуть бути допитані. Але суди практично ніколи цього не роблять, оскільки побоюються, що відсутня особа згодом з'явиться і вимагатиме повторного виклику свідка, щоб вона могла його допитати, поставити запитання. Пропонується зазначити, що в разі, якщо через неявку без поважних причин особа не змогла допитати викликаного свідка, вона потім не матиме права посилатися на цю обставину як на підставу для скасування судового рішення.

Шановні колеги, з нашої точки зору, це приведе до певного впорядкування судового процесу і буде корисним доповненням до тексту Цивільного процесуального кодексу. Прошу підтримати нашу поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 48$.

Рішення не прийнято.

Поправка 891. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Колеги, кожна сторона має право ставити запитання іншій стороні. Навіщо у статті 228 законопроєкту ви пропонуєте, щоб запитання ставилися лише з дозволу головуючого? Цитую: «з дозволу головуючого». Що станеться, якщо головуючий вирішить не дозволяти ставити запитання? Що станеться, якщо справа розглядатиметься колегією суддів і головуючий не захоче слухати запитання, а інші судді захочуть?

Пропонується встановити, що сторони завжди мають право поставити одна одній запитання у встановленій послідовності, і суд не може їх обмежувати. Ви що, хочете знову запровадити процеси «а ля Вишинський» в Україні, як було за Йосипа Сталіна? Позбавлення людей можливості забезпечити всебічний розгляд справи і висунути свої аргументи, які вони вважають за потрібне, дуже схоже на це.

ГОЛОВУЮЧА. Комітет, 1 хвилина. Прошу.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Хочу пояснити, тому що кілька разів уже маніпулювали цими речами. Запитання — це окрема стадія процесу,

і вона може розпочатися виключно з дозволу головуючого, як і будьяка інша стадія процесу. Якщо учасники процесу на будь-якій стадії будуть без дозволу головуючого ставити одне одному запитання і відповідати на них, це буде не процес, а хаос. А процес — це насамперед порядок і відповідна процедура.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 41$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 894. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Колеги, доповідач маніпулює, тому що в законопроекті чітко виписано: «з дозволу головуючого». Це стосується будь-якої стадії процесу. Він розуміє це так, а по суті виписано зовсім іншими словами.

Поправка 894 стосується такого. Чинним Цивільним процесуальним кодексом передбачено випадки, коли з метою встановлення об'єктивної істини у справі суд допитує малолітнього або неповнолітнього свідка без присутності сторін. Потім така особа повертається і може поставити свідку запитання, а суд має право знову тимчасово видалити цю особу із залу, щоб свідок відповідав без тиску на нього.

Але новим ЦПК такої можливості не передбачено: дитина допитується судом, а потім повертається дорослий і допитує дитину на загальних підставах. Це може бути небезпечно для...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 46$.

Рішення не прийнято.

Поправки 895, 896.

Поправка 901. Народний депутат Одарченко. Прошу.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Цією поправкою ми пропонуємо уточнити, що в судових дебатах рівний час має кожна сторона у справі. Цей час має розподілятися між усіма представниками особи. Можна визначити одного представника, або кожен висвітлюватиме

окремий аспект справи, але всі повинні мати однаковий час для виступу. Таким чином, сторона з одним адвокатом і сторона з десятьма адвокатами матимуть рівні умови.

З нашої точки зору це абсолютно справедливий підхід. Прошу головуючу поставити нашу поправку на голосування, а народних депутатів підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 42$.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправки 904, 905.

Поправка 903. Одарченко. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Колеги, із незрозумілих причин автори кодексу включили норму, відповідно до якої суд може вирішити, що сторона повинна визначитися, виступатиме особисто чи її представник. Якими критеріями має керуватися суд, ставлячи таку вимогу? Яка мета такого правила? Це взагалі незрозуміло.

Більше того, сторона завчасно не знатиме, чи вимагатиме цього суд, а тому не зможе належно підготуватися до судових дебатів. Часто сторона особисто коротко каже суду свою позицію простими словами, а потім адвокат підсумовує правову позицію. Ви пропонуєте обмежити право виступу в дебатах таким довільним чином. Це незрозуміло.

Шановні друзі, хто хоч раз був у суді, розуміє, про що мова – хочуть обмежити право людини виступати в суді. Прошу проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 903. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 43$.

Рішення не прийнято.

Поправка 904. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Дякую. Колеги, чинними кодексами передбачено право сторін на обмін репліками після виступів у дебатах. У цьому ж кодексі репліки допускаються виключно з дозволу суду. Пропонуємо залишити існуючу норму, відповідно до якої після виступів у дебатах сторони мають право на короткі репліки щодо аргументів, наведених сторонами після їх виступів.

Оскільки аргументи, наведені в дебатах, часто неможливо передбачити завчасно, репліка є єдиною можливістю для особи відповісти на аргумент сторони, який вона навела у своєму виступі. Незрозуміло, чому обмін репліками пропонується вилучити із судового процесу. Це, з нашої точки зору, обмежує можливість людей, які братимуть участь у судових засіданнях, чітко висловити свою думку, а суддям зрозуміти її. Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 904. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 42$.

Рішення не прийнято.

Поправка 909. Сидорович. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Дана поправка надзвичайно важлива. Про що йдеться? Стаття, до якої вносяться зміни, називається «Фіксування судового засідання технічними засобами». У частині п'ятій виписано, що учасник справи має право отримати копію інформації з носія, на який здійснюється технічний запис судового процесу.

Шановні громадяни, уявіть собі ситуацію. Шановні колеги народні депутати, я прошу уваги. Виноситься судове рішення, в якому умисно або ненавмисно вирішується питання щодо прав, обов'язків, інтересів особи, яка не була залучена до справи. Вона хоче подати апеляційну або касаційну скаргу, але не матиме можливості ознайомитися зі стенограмою засідання, тому що не була стороною і не має доступу до документів. Ми повинні розширити це коло і надати право на отримання інформації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 909. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 51.$

Рішення не прийнято.

Поправка 911. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Дякую. Колеги, протокол судового засідання має надавати можливість без прослуховування звукозапису зрозуміти, що саме відбувалося в судовому засіданні. Пропонується, щоб секретар у протоколі обов'язково відображав всі заявлені клопотання, а також ставлення до них сторін. Крім того, пропонується передбачити право секретаря зазначити у протоколі будь-які інші обставини, які, на його думку, будуть потрібні для розуміння ходу засідання. Наприклад, зазначити, що певна особа залишила залу засідань, або що суд оглядав певний доказ. З нашої точки зору, такий склад протоколу дозволить сторонам чіткіше зрозуміти, що відбувається, а судочинство буде чеснішим та прозорішим.

Прошу народних депутатів підтримати нашу поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 911. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 50$.

Рішення не прийнято.

Поправка 912. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Пропонуємо дозволити сторонам клопотати про включення до протоколу певної інформації, яка, на їхню думку, є критично важливою для правильного розуміння ходу засідання. Наприклад, сторона може просити дослівно внести у протокол відповідь іншої сторони на певне запитання. З дозволу головуючого секретар повинен зробити такий запис. Це дасть можливість зекономити час в апеляційному суді, коли суддям не доведеться слухати технічний запис, щоб дізнатися, чи справді відповідач визнав певну обставину, чи позивач усе вигадав у своїй апеляції.

Шановні колеги, на наш погляд, голосування за таку поправку дасть можливість впорядкувати судовий процес. Прошу головуючого поставити на голосування нашу поправку, а народних депутатів — її підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 912. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 51$.

Рішення не прийнято.

Поправки 924, 928.

Поправка 924. Сергій Євтушок. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Дякую, пане Голово. Вона коротенька. Ідеться про статтю 252 щодо обов'язку суду зупинити провадження у справі. Я пропоную частину першу статті 252 доповнити пунктом 6: «Передачі вирішення питання відводу іншому судді або судді іншого суду». Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 924. Визначаємося.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 46$.

Рішення не прийнято.

Поправки 928, 930, 933, 940, 945, 947.

Поправка 947. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». На даний час позивач має право в будь-який момент відкликати позовну заяву, внаслідок чого вона залишається без розгляду. Автори кодексу пропонують, щоб позовну заяву можна було відкликати лише до початку розгляду справи по суті, але це суперечить принципу диспозитивності судового процесу. Якщо позивач бажає відкликати позов, він має право зробити це в будь-який момент. Крім того, позивач може добитися залишення позову без розгляду іншими способами. Наприклад, залишивши залу судового засідання без дозволу або іншими процесуальними порушеннями. Пропонуємо залишити можливість відкликання позовної заяви на будь-якій стадії судового процесу.

Шановний головуючий, прошу поставити нашу поправку на голосування, а народних депутатів – підтримати її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 947. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 49$.

Рішення не прийнято.

Поправка 953. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Колеги, на даний час суди мають п'ять днів, щоб скласти повний текст рішення. Автори кодексу пропонують збільшити цей термін удвічі. Виходить, що після оголошення судового рішення сторони повинні будуть чекати 10 днів для отримання повного тексту, а лише потім почнеться розрахунок строку на апеляційне оскарження. Це затягує процес розгляду справи, ставить сторони

в ситуацію правової невизначеності та в цілому сповільнює відправлення правосуддя.

Пропонуємо зберегти існуючу норму складення повного тексту рішення протягом п'яти днів. Прошу поставити нашу поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич пояснить ситуацію.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я прошу дивитися не ліву, а праву колонку. Комітет врахував наступну поправку, якою саме передбачено п'ять днів. Про що ми дискутуємо? Будьте уважні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тим не менше, я ставлю на голосування поправку 953. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 43$.

Рішення не прийнято.

Поправки 966, 967, 970, 974.

Поправка 979. Одарченко. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Колеги, на даний час існує досить незручна практика оскаржень. Якщо суд виніс певне рішення, а згодом виніс додаткове рішення, то сторони змушені оскаржувати і основне, і додаткове рішення, двічі сплачуючи судовий збір, та писати дві окремі апеляційні скарги. Крім того, виникає незрозуміла ситуація в разі, якщо основне рішення скасовано, а додаткове ніхто не оскаржував. Пропонуємо зазначити, що в разі, якщо основне рішення було оскаржено, суд апеляційної інстанції завжди перевіряє законність додаткового рішення та скасовує його разом з основним рішенням за наявності відповідних підстав.

Шановні колеги, прошу підтримати нашу поправку. Прошу головуючого поставити її на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 979. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 43$.

Рішення не прийнято.

Поправка 980. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Пропонуємо передбачити, що в разі, якщо суд апеляційної інстанції скасовує рішення суду, він має скасувати й ухвалу про його роз'яснення, навіть якщо її окремо не було оскаржено. Інакше виникає незрозуміла ситуація: що робити, якщо рішення суду скасовано, а ухвала залишилася чинною? Як ухвала про роз'яснення суду взагалі може існувати без самого рішення? Цю суперечність має бути усунуто відповідною поправкою.

Незрозуміло, чому комітет таку просту технічну поправку не побажав врахувати. Прошу виправити це, проголосувати за запропоновану нами поправку. Прошу головуючого поставити її на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 980. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 43$.

Рішення не прийнято.

Поправка 991.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Пропонуємо додати до переліку справ, що розглядаються у спрощеному порядку, справи щодо захисту справ споживачів. У таких справах велика ймовірність того, що сторона представлятиме сама себе або її представлятиме юрист без статусу адвоката. Такі справи потребують швидкого вирішення, тому давайте передбачимо, що вони розглядаються за спрощеною та пришвидшеною процедурою.

Шановні колеги, наразі таких справ дуже багато, ми мусимо спростити людям життя шляхом голосування за запропоновану нами поправку. Прошу поставити її на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 991. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 45$.

Рішення не прийнято.

Поправка 997. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги, у тексті законопроекту є дивна річ, яка може призвести до дуже серйозних наслідків для всіх громадян України. До спрощених проваджень передбачається віднести й низку спорів з банками, у результаті яких громадяни України можуть втрачати свої будинки, квартири і просто залишатися на

вулиці. Пропонуємо передбачити, що в порядку спрощеного провадження не можуть розглядатися справи, наслідком розгляду яких може стати виселення відповідача з його житла.

Спочатку ви прийняли закон про приватних виконавців. Прийнявши сьогодні цей законопроект, ви хочете запровадити процедуру, за якої люди будуть просто «вилітати» зі своїх квартир, якщо це комусь заманеться. Створюються умови для того, щоб позбавляти громадян житла. Прошу підтримати нашу поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 997. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 39$.

Рішення не прийнято.

Поправки 998, 1002, 1006, 1010.

Поправка 1006. Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Ми перейшли до статті про заочний розгляд справ. Андрію Володимировичу, прошу поставити на голосування поправки 1006 і 1007, бо вони взаємопов'язані. Що ми, колектив авторів, цими поправками пропонуємо?

Ми пропонуємо не розбивати на кілька підстав, якщо є умови для ухвалення заочного рішення і якщо суд має право ухвалити таке заочне рішення, а викласти це в одній поправці. Якщо відповідач належним чином повідомлений про дату, час і місце проведення судового засідання, але жодного разу не з'явився в судове засідання без поважних причин або без повідомлення причин, тоді цей пункт буде логічнішим щодо того, коли суд таке заочне рішення може ухвалити. Я пропоную поставити на голосування поправки 1006 і 1007 послідовно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1006. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 45$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1007. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 44$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1011. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Дякую. «Батьківщина». Шановні колеги, заочні рішення ухвалюються у справах, у яких відповідач з якоїсь причини не з'явився в суд. Якщо згодом буде встановлено, що причина неявки була поважною, заочне рішення скасовується тим самим суддею, який його постановив.

Пропонуємо передбачити, що надалі той самий суддя розглядає справу вже за участі відповідача. Таким чином, забезпечується процесуальна економія, коли суддя, який уже знайомий зі справою, може значно швидше бути в темі та швидше її розглянути, вислухавши всі аргументи відповідача.

Прошу поставити нашу поправку на голосування, а народних депутатів прошу підтримати її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1011. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 42.$

Рішення не прийнято.

Поправка 1013. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Пропонуємо зберегти чинну норму, відповідно до якої відповідач у справах, у яких було ухвалено заочне рішення, зобов'язаний спочатку звернутися до суду з проханням про скасування цього рішення та про новий розгляд справи і лише в разі відмови має право подавати апеляцію.

Таким чином буде досягнуто значної економії часу, оскільки суд першої інстанції сам виправляє свою помилку, а апеляційний суд не буде виконувати невластиву йому функцію повного дослідження аргументів відповідача, які він не наводив у суді першої інстанції. Без такої норми апеляційні перегляди заочних рішень будуть дуже затягуватися та викликати найрізноманітніші ускладнення.

Прошу поставити нашу поправку на голосування, а народних депутатів – підтримати її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1013. Прошу визначатися.

((3a)) - 39.

Рішення не прийнято.

Поправка 1039. Увімкніть мікрофон Сотник, будь ласка.

СОТНИК О.С., секретар Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую, пане головуючий. У нас дві поправки на підтвердження: 1018 і 1019. Як член Комітету з питань європейської інтеграції я разом з іншими народними депутатами дуже багато працювала, щоб безвізова лібералізація почала діяти. Однією з умов була саме можливість фактично конфісковувати активи, набуті незаконним шляхом, у тому числі від пов'язаних осіб.

Я не знаю, як таке сталося, що комітет під час розгляду цих поправок вирішив, що ми тепер можемо відступити від власних зобов'язань і виключив цю норму з чинного Цивільного процесуального кодексу. Я думаю, що це неприйнятно стосовно наших європейських колег, ми цього не можемо робити. Прошу поставити поправки 1018 і 1019 на голосування щодо підтвердження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Комітет просить підтримати поправку 1018. Голосуємо щодо підтвердження.

((3a)) - 32.

Рішення не прийнято.

Комітет просить підтримати поправку 1019. Голосуємо.

(3a) - 38.

Рішення не прийнято.

Поправка 1039. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги! У кодексі передбачено, що рішення про розкриття банківської таємниці підлягає негайному виконанню. Воно може бути оскаржено, але поки відбудеться апеляція, усі таємниці будуть уже розкриті.

Пропонуємо передбачити спосіб повороту виконання такого рішення в разі, якщо апеляційний суд скасує рішення про доступ до банківської таємниці. Ця отримана інформація стає недопустимим доказом і не може використовуватися в будь-якому провадженні. Прошу підтримати нашу поправку, проголосувати за неї.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1039. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 45$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1048. Одарченко. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Кодексом передбачено, що в разі, якщо особа подає заяву про скасування судового наказу, наказ підлягає обов'язковому скасуванню, незалежно від причин, зазначених у заяві. Але в минулому були випадки, коли суди відмовляли у скасуванні наказу, порушуючи при цьому закон. Оскільки судовий наказ не підлягав апеляційному оскарженню, такі рішення можуть призводити до збереження сили незаконним судовим наказом. Тому пропонуємо передбачити, що до апеляційного суду може бути оскаржено відмову суду першої інстанції скасувати судовий наказ. Шановні колеги, прошу підтримати наші поправки, а головуючого прошу поставити їх на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обидві – і 1048 і 1049?

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Ні, тільки 1048. Поправку 1049 я окремо прокоментую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Поправка 1048. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 46$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1049. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Колеги, майже всі цивілізовані країни світу обмежують можливості оскаржувати ухвали, якими розгляд справи не завершується. Це правильно, оскільки не дозволяє затягувати судовий розгляд. Досвід західних країн передбачає ситуації, коли суд першої інстанції сам дозволяє оскарження своєї ухвали, яка не вирішує справу по суті.

Однак, бувають випадки, коли певна ухвала ϵ спірною, суддя сам це розумі ϵ , а від ці ϵ ї ухвали залежить весь подальший розгляд справи. У такій ситуації розумний суддя дозволить оскарження сво ϵ ї ухвали та дочека ϵ ться позиції апеляційного суду, щоб у подальшому мати змогу

ухвалювати законне й обґрунтоване рішення. Пропонуємо перейняти відповідний західний досвід і проголосувати за нашу поправку. Пане Андрію, прошу поставити її на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1049. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 43$.

Рішення не прийнято.

Хочу повідомити, що я продовжую ранкове пленарне засідання Верховної Ради України на 15 хвилин.

Наступна поправка 1064. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Колеги, наступного дня після завершення строку на апеляційне оскарження суд першої інстанції може видавати стороні рішення з відміткою про набрання ним законної сили, а також виконавчий лист до нього. Оскільки передбачається, що апеляційні скарги подаються тепер безпосередньо до апеляційного суду, то можуть виникати ситуації, коли суд першої інстанції буде помилково видавати виконавчі листи, не знаючи, що рішення суду вже оскаржено.

Пропонуємо передбачити обов'язок апеляційного суду в день отримання апеляційної скарги вносити відомості до автоматизованої інформаційної системи, щоб суд першої інстанції знав, що рішення не вступило в силу. З нашої точки зору, це абсолютно логічне доповнення до тексту закону, яке мусить бути підтримано. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1064. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 43$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1066. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Колеги, ми всі розуміємо, що так звана рада реформ просто механічно копіювала великі частини всіх трьох кодексів, не дуже переймаючись необхідністю переробляти їх під потреби конкретного судочинства. Ось і тут виписано, що апеляційна скарга повертається, якщо не зазначено посадове становище особи, яка її підписала. Але ЦПК на відміну від ГПК не містить

вимоги про зазначення посадового становища особи, яка підписує апеляційну скаргу.

Ця помилка спричинена тим, що дані проекти готувалися в авральному порядку без ретельного обговорення та редагування, таких помилок у кодексі дуже багато. Ще десяток років українці, які змушені будуть користуватися кодексами, згадуватимуть їх авторів незлим тихим словом. Це в разі, якщо, не дай Боже, зал за них проголосує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1066. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 43$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1070. Крулько.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Ідеться про статтю 360 «Відкриття апеляційного провадження». Що ми пропонуємо? Частину першу після речення «Про відкриття апеляційного провадження у справі суд апеляційної інстанції постановляє ухвалу» ми вважаємо за цілком доцільне і навіть необхідне доповнити таким реченням: «Вказана ухвала надсилається скаржнику та учасникам справи, яким додається копія апеляційної скарги та доданих до неї документів».

Мені здається, що це цілком логічно — доповнити саме частину першу абзацом другим. Тоді стає зрозуміло, що відбувається після того, як суд ухвалив постанову про відкриття апеляційного провадження. Прошу зал підтримати нашу поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1070. Прошу визначатися.

((3a)) - 39.

Рішення не прийнято.

Поправка 1074. Євтушок.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Я хочу сказати, що в цьому залі приймали вже Кримінальний процесуальний кодекс. Ми були свідками подій в Одесі, того, як судді за цим Кримінальним процесуальним кодексом випускали «ватників». Хочу звернути увагу на те, що надходить дуже багато звернень від експертів, які вже

охрестили і господарський, і цивільний кодекси, які ми обговорюємо, рейдерськими.

Пане голово комітету, зараз буде засідання комітету. Дуже детально розгляньте всі поправки, вони дуже хороші. Прийміть рішення, і завтра ми продовжимо дискусію з цього приводу.

Щодо поправки, прошу статтю 362 виключити. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1074. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 41$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1076. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Колеги, знову в кодексі закладається можливість для фальсифікацій. Пропонується, що апеляційне провадження закривається, тобто особа назавжди втрачає право на апеляційне оскарження у справі в разі, якщо після відкриття провадження буде встановлено, що апеляційна скарга не підписана. Знову-таки, за певну суму останні сторінки апеляційних скарг будуть підмінятися і апелянт не зможе довести, що його підпис на скарзі раніше був.

Якщо суд уже відкрив провадження, то він не повинен його закривати через таку незначну причину як неправильний підпис. Давайте проголосуємо за цю поправку і ліквідуємо таке широке поле для можливих зловживань у судах. Шановні колеги, я прошу підтримати нашу поправку, а головуючого прошу поставити цю пропозицію на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1076. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 41$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1077. Увімкніть мікрофон Сидоровича, будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. «Об'єднання «Самопоміч». Дуже важлива поправка. Ми говорили про можливі зловживання процесуальними правами, про довершеність тощо. Що ми маємо в запропонованій редакції? Невизначений момент, коли апеляційний суд матиме право

закрити провадження в разі, якщо рішення було оскаржено особою, стосовно якої не вирішено питання щодо прав і обов'язків.

Позаяк ми пропонуємо, щоб таке право було визначено виключно на етапі підготовки апеляційної скарги до розгляду. В іншому ж разі це матиме необмежений період у часі, створюватиме ситуацію правової невизначеності та передумови для зловживання процесуальним правом уже не учасниками судового процесу, а безпосередньо самою колегією суддів, яка розглядає таку справу. Наполягаємо на необхідності врахування даної поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1077. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 48$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1087. Одарченко. Наполягає.

Поправка 1086. Крулько. Потім – Одарченко.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Прошу голову комітету звернути увагу на дуже важливу річ. Ідеться про те, що суддя-доповідач робить у порядку підготовки справи до апеляційного розгляду. Що виписано в пункті 7? Ви пишете: «за клопотанням учасників справи вирішує питання щодо вжиття заходів забезпечення позову». Але ми говоримо про апеляційний розгляд. Зазвичай, коли розглядається справа в суді першої інстанції, саме там вирішується питання вжиття заходів забезпечення позову. Тому ми й вносимо поправку саме щодо того, що за клопотанням учасників справи вирішує питання щодо зміни вжитих заходів забезпечення позову, тому що в апеляції зазвичай просять змінити вже вжиті заходи забезпечення позову. Це правильна поправка. Я прошу комітет: зверніть увагу і уточніть це, коли на засіданні комітету знову візьметеся за ці кодекси. Прошу підтримати нашу поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1086. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 43$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1087. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Колеги, пропонуємо чітко виписати в кодексі, що в разі, якщо суд першої інстанції відмовився витребувати певний доказ, суд апеляційної інстанції визнав таку відмову необґрунтованою, і він може сам його витребувати та дослідити. В іншому разі апеляційний розгляд буде неповноцінним, оскільки сторони не зможуть повністю відновити свої права, порушені незаконними діями суду першої інстанції. Якщо суддя відмовився досліджувати ваш доказ, ви повинні мати можливість дослідити його під час апеляційного розгляду, інакше цей розгляд взагалі втрачає сенс.

Шановні колеги, прошу підтримати нашу поправку. Прошу головуючого поставити її на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1087. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 42.$

Рішення не прийнято.

Поправка 1099. Наполягаєте? Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Колеги, існує дуже обмежена кількість випадків, коли суд апеляційної інстанції не має можливості захистити права апелянта інакше ніж направити справу на новий розгляд. Це стосується випадків, коли справа взагалі не розглядалася, коли суддя не мав повноважень на розгляд справи або коли справа містить такі дефекти, що її перегляд як такої просто неможливий.

Пропонуємо дозволити в чітко визначеному переліку випадків направляти справу на новий розгляд до першої інстанції. Прошу підтримати нашу поправку. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1099. Прошу визначатися.

((3a)) - 39.

Рішення не прийнято.

Поправка 1100. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Пропонуємо доповнити кодекс нормою, відповідно до якої не може бути скасоване законне по суті рішення суду з мотивів порушення норм процесуального права під час розгляду справи, якщо ці порушення не могли призвести до помилкових

рішень. Таким чином, дрібні порушення можуть бути відзначені апеляційним судом, щодо них може бути окрема ухвала, але якщо рішення законне, воно залишається в силі.

Наведу кілька прикладів таких порушень. Особу попередили про судове засідання за два дні замість п'яти, але вона з'явилася і рішення ухвалено на її користь. Суд не дослідив доказ, але в апеляції з'ясувалося, що він не впливає на результати розгляду справи. В такому разі скасовувати рішення суду буде формалізмом і затягуванням процесу.

Прошу поставити нашу поправку на голосування і проголосувати за неї.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1100. Прошу визначатися.

((3a)) - 39.

Рішення не прийнято.

Поправка 1107. Наполягаєте? Одарченко. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. «Батьківщина». Колеги, цією поправкою пропонується передбачити в кодексі норму, відповідно до якої в разі, якщо обставини для закриття провадження у справі виникли вже під час апеляційного розгляду, рішення суду першої інстанції не скасовується, що передбачатиме його незаконність, а лише визнається нечинним. Таким чином, буде визначено чітку різницю між рішенням, скасованим через його протиправність, та рішенням, яке стало нечинним внаслідок змін обставин справи без вини судді, який його ухвалював.

В адміністративному судочинстві така процедура вже давно застосовується. Вважаємо, що її буде доцільно запровадити і в цивільних процесах. Прошу народних депутатів уважно до цього поставитися, а головуючого прошу поставити дану поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1107. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 33$.

Рішення не прийнято.

Поправка 1110. Наполягаєте?

Поправка 1108? Добре. Сидорович. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Шановні колеги, це дуже важлива норма. Ми багато говоримо про доступ до правосуддя, про те, що повинні створити передумови, щоб особа, звертаючись до суду, отримувала остаточне рішення і не ходила роками, а деколи десятиліттями, судовими інстанціями. Що для цього потрібно зробити? Один з елементів полягає в тому, що судове рішення має бути скасоване лише в разі, якщо воно неправильне за своєю суттю.

Якщо неправильно застосована норма матеріального права, якщо суд відновив порушене право, якщо допущено порушення правил територіальної підсудності, то рішення повинно підлягати скасуванню виключно за наявності двох умов: неправильного застосування норм матеріального права і неможливості однієї зі сторін захисту свого порушеного права. Лише за наявності цих двох моментів рішення має бути скасовано і направлено на новий розгляд. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1108. Прошу визначатися. Зараз буде остання поправка.

 $\langle\langle 3a \rangle\rangle - 42$.

Рішення не прийнято.

Зупиняємося на поправці 1110?

Колеги, коротке повідомлення. За два дні ми розглянули трохи більше половини поправок. Ми повинні до 1 жовтня розглянути пенсійну реформу, тому завтра я знову пропонуватиму працювати без перерви до вичерпання порядку денного сесії. У мене велике прохання і заклик до комітету сьогодні максимально системно попрацювати, щоб завтра ми мали менше поправок на розгляд, щоб багато конфліктних питань ви могли зняти під час розгляду в комітеті.

Завтра о 10 годині ранку запрошую всіх до залу для продовження нашої роботи. Вечірнє засідання Верховної Ради України оголошується закритим.